

Kmetijske investicije za 1962

Poplah, ki je v zvezi z omejitvami sredstev, namenjenih investiranju, zajel gospodarstvo, je brez osnove — investicije bomo zgolj omejili, to pa ne pomeni, da bomo prenehali graditi in obnavljati! — Vse investicijske programe je treba še naprej pripravljati in dopolnjevati — Kmetijstvo nam lahko služi kot lep primer, kaj naj store za investiranje tudi ostala gospodarska področja

V našem gospodarstvu je po zadnjih ukrepih za ustalitev čutili ponekod neosnovano malodušje in nezanimanje za razvoj, ki se zlasti pozna na področju investiranja. Ukrepi za omejevanje investicijske potrebe prav gotovo niso imeli namena ustavititi investiranje v celoti, ampak doseči samo to, da bi investiranje preudarnejše kot doslej. Prav zato naj vsi delovni kolektivi še naprej pripravljajo programe svojega razvoja, četudi sredstev zanj trenutno ni na razpolago. Vse kaže, da bomo marsikaj, kar smo z letošnjim okrajnim programom gospodarskega razvoja in z občinskimi družbenimi plani želeli uresničiti, morali začasno opustiti. To pa terja od nas resne presoje, kaj je potrebno, kaj gospodarno in kaj se bo hitreje vračalo, da bomo razpoložljiva investicijska sredstva usmerili v takšne objekte. V kmetijstvu so to nalogo že opravili, zato smo zaprosili predsednika Kmetijsko-gozdarske zbornice tov. Lojzeta Pajničja za razgovor o tem.

**MILIJARDA 600
MILIJONOV 708
MILIJONOV**

Resolucija o gospodarskem razvoju okraja je med drugim dokaj resno zastavila tudi investicijsko izgradnjo v kmetijstvu. Po predlogu resolucije naj bi letos skupne naložbe v kmetijstvo dosegle zavidljiv znesek 1 milijardo 600 milijonov dinarjev. Največji del tega bi porabili za živinorejo (1 milijardo 192 milijonov — saj je ta panoga pri nas vodilna), preostanek pa za nakup kmetijskih strojev in za gra-

njo vrtnarskih objektov na Catežu in pri Vidmu-Krškem. Obnova vinogradov in sadjarstva ima v investicijskem programu podrejeno vlogo, čeprav so na primer v Beli krajini in v Spodnjem Posavju za objekte dokaj ugodni pogoji in je hkrati tudi skrajni čas, da bi prišli za obnovu. To je treba poudariti zlasti zato, ker bosta ti dve panogi v bodoče vse pomembnejši, če bomo kmetijsko proizvodnjo umerjali po naravnih pogojih našega območja. Vrh tega je sodobno plantažno sadjarstvo najdomnejša kmetijska panoga, kar dokazujejo uspehi na plantažnih nasadih, ki so šele nekaj let v polni rodnosti. Tržišče, najsi bo notranje ali zunanje, še vedno išče kvaliteto sadje, saj porabimo v jugoslovanskem povprečju komaj 40 kg jabolk na prebivalca.

INVESTIRANJE IN NOVI POGOJI

To, kar smo našli, nam pove program investiranja za letošnje leto, ta program pa je bilo treba prilagoditi novim pogojem, ki so bili posledica omejitve investicij. V kmetijstvu so se zavedali, da je treba hitro ukrepati. Investicije so razdelili v čvrste, to je takšne, za katere so sredstva že zagotovljena, in v pogojne. Med slednje štejemo tiste, za katere vsa ta sredstva niso zbrana. Ugotovili so, da je za letošnje leto zagotavljenih blizu 708 milijonov dinarjev. Zvezna sredstva so že zagotovljena, prav tako pa tudi udeležba republike, okraja, komun in kmetijskih organizacij. Razen tega imajo kmetijske organizacije že pripravljene načrte za okoli 780 milijonov dinarjev investicij, ki so namenjeni predvsem živinoreji. To je skupina pogojnih investicij. Uresničili jih bomo le, če bodo odobrena zvezna sredstva, udeležba pa je tudi za ta del investicij skoraj v celoti že zagotovljena. Kmetijska ban-

ka FLRJ je vse predložene načrte ugodno ocenila, le dva programa sta izpadla: gradnja pitališča za 10 tisoč bekovov v Brežicah in gradnja mlečne farne v Zalogu pri Novem mestu.

ČVRSTI PLAN ALI KAJ BOMO LETOS ZGRADILI

Čvrsti plan zajema v črnomaljski komuni gradnjo stavb za pitalje 1200 glav goved na melioriranih stelnih površinah na Krasincu. S približno 140 milijoni sredstev bodo zgradili hlev, gospodarska poslopja in ostale narave. V občini Metlika je odobrenih 36 milijonov za gradnjo hleva za 130 glav živine ter nakup kmetijske mehanizacije. V občini Novo mesto gradijo kmetijske organizacije pitališča za 600 glav goved. Za to bodo porabili okoli 120 milijonov in zgradili še nekaj stanovanjskih stavb ter nakupili nekaj kmetijskih strojev. V občini Trebnje bodo porabili 53 milijonov za gradnjo pitališča in gospodar, naprav za 200 glav goved, za na-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Pesem bratstva in enotnosti na brežiških ulicah

Prav gotovo starodavne Brežice že dolgo niso videli na svojih ulicah toliko veselih, zdravih in nasmehanih obrazov kot v nedeljo zjutraj 10. junija, ko se je začelo srečanje zagrebških in brežiških pionirjev in mladincev. Občinski odbor SZDL v Brežicah, vodstvo Osnovne šole »Bratstvo i jedinstvo« iz Zagreba in vodstvo druge Osnovne šole v Brežicah so organizirali skupen DAN BRATSTVA IN ENOTNOSTI, ki je bil hkrati tudi dan šole zagrebških učencev in nepozaben dogodek v okviru letošnjih številnih

Zastave, za njimi pa mladost, pogum, veselje, volja do dela in napredka, prijateljstvo vseh mladih ljudi naše socialistične domovine... Brežiško srečanje z zagrebško mladino je bila iskrena manifestacija našega bratstva in enotnosti, skovanega v letih revolucije. Na sliki: pogled na del povelje v nedeljo zjutraj

proslav ob 70. letnici rojstva našega dragega tovariša Tita.

Ze sprejem na brežiškem kolodvoru, kamor je pripeljal posebni vlak iz Zagreba več kot 2500 otrok, njihovih učiteljev in staršev, je bil navdvo topel in pristen. Drage goste so pozdravili predstavniki oblasti, organizacij in šol, brežiška godba mladih na pihalu pa je neutrudno igrala korčnice. Gostje so nato odšli v mesto, kjer se je ob devetih začela povorka od gradu do stadiona. Mesto

je bilo v zastavah in zelenju, na pločnikih pa so domači navdušeno pozdravljali mladino in odrasle, ki so korakali skozi mesto. Na častni tribunski so bili pred poslopjem ObLO potrovelj Dneva bratstva in enotnosti tovariš Franc Kimovec-Ziga, podpredsednik GO SZDL Slovenije, predstavnik okrajnega in občinskega odbora SZDL, ObLO Brežice in sosednjih občin ter drugi. V povorki je bilo najmanj 4500 ljudi, saj so se Zagrebčanom pridružili še skoraj vsi brežiški šolarji, taborniki, obvezniki predvojaške vzgoje, mladi gasilci, padalci in jadranci, cicibani iz brežiškega vrta in drugi.

Na stadionu je bilo krog pol 10. ure kakor v mravljišču. Kmalu potem, ko je šolski upravitelj Marjan Gregorič odprl slovesno zborovanje, je švignil pod oblako balon z raketo, iz katere se je kadilo — presenečenje za vse mlade udeležence zleza v Brežice. (Nadaljevanje na 7. strani)

VREME

OD 14. DO 24. JUNIJA

Približno do 20. junija nestalno s pogostimi padavinami in hladno. Razjasnitve ne bodo trajale več kot dva dni. Po 20. juniju prečno tople vreme.

Dr. V. M.

Tovariš Viktor Avbelj — predsednik izvršnega sveta LS LRS

V soboto je bil na seji obeh zborov Ljudske skupščine LR Slovenije na lastno željo razrešen dolžnosti predsednika skupščine tovariš Miha Marinko, ker bo v zvezi z novo ustavo skladneje deliti funkciji sekretarja CK ZKS in predsednika ljudske skupščine. Za novo predsednico pa je bila izvoljena tovariša Vida Tomšič. Hkrati so poslanci obeh zborov soglasno izvolili za novega predsednika izvršnega sveta LRS dose danjega podpredsednika tovariša Viktorja Avblja. Izvolili so tudi več novih članov izvršnega sveta, razrešili pa so hkrati več tovarišev, ki odhajajo na nova službena mesta.

Tovariš Viktor Avbelj-Rudi, novi predsednik izvršnega sveta LRS, se je rodil 26. februarja 1918 v Prevojah pri Ljubljani. V Ljubljani je končal tudi pravno fakulteto. Je član KPJ od leta 1937, takoj po okupaciji pa je bil eden prvih vodilnih revolucionarjev-organizatorjev NOB na Dolenjskem. Bil je tudi prvi komisar legendarne Gubčeve brigade, komisar I. operativne cone, XV divizije in pomočnik komisarja glavnega štaba NOV in PO Slovenije. Od leta 1956 je bil podpredsednik izvršnega sveta Slovenije in je ljudski poslanec z našega področja. K visokemu priznanju mu na novem, odgovornem mestu iskreno čestitamo!

Priprave tudi za plenum o zdravstvu

Ustrezna podkomisija iz komisije za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL je pričela z razpravo o osnutku poročila za okrajni odbor SZDL o zdravstvu in socialnem zavarovanju. Zbrana so bila poročila predsednikov občinskih svetov za zdravstvo, predsednikov svetov zdravstvenih domov in zavodov ter predsednikov UO zdravstvenih domov.

Na ponedeljkovi seji podkomisije so pregledali najprej to gradivo, v nadaljevanju pa so načeli tudi razpravo o tem, kako se bo naša zdravstvena služba prilagodila novemu zakonu o zdravstveni službi in njenem financiranju. Obsežne novosti bodo zahtevale splošno podporo vseh naprednih družbenopolitičnih sil v zdravstvu in izven njega. Iz tega razloga bo seja okrajnega odbora

SZDL s tem dnevnim redom v začetku julija lahko precej koristila organizacijam SZDL.

Mladost na brežiških ulicah: zagrebški šolarji korakajo v povorki s svojimi vzgojitelji in starši skozi okraščeno mesto, ki je drage goste toplo in prisrčno sprejelo

Od načrtov do stekla

V našem listu smo že nekajkrat mimogrede poročali o tem, da se nam obeta nova tovarna stekla, ki jo bo gradilo podjetje »Kremen«. Ker načrti vedno bolj dozorevajo in ker kot vse kaže ni več daleč do pričetka gradnje, smo direktorja »Kremen« tovariša Nika Križanca zaprosili za naslednji razgovor.

Tovariš Križanec, povejte, prosim, za uvod nekaj okvirnih podatkov o tem, kako daleč so

načrti za gradnjo nove steklarne in kdaj jo boste pričeli graditi?

— Vse priprave so doslej potekale po določenih načrtih. Ker so s pogodbo o izgradnji strokovnjaki iz Poljske prevzeli tudi izdelavo celotnega programa, slednjega tam že pripravljajo. Upamo, da bo izdelan septembra, nato pa bomo pričeli graditi nekatere objekte: rezalnice in brusilnice stekla, delavnice za remont in industrijski tir.

S kakšnimi sredstvi bo nova tovarna zgrajena in kdo bo ta sredstva prispeval?

— Financiranje gradnje je še vedno herešeno, ker ni bil izvedljiv prvotni načrt za združevanje sredstev iz stanovanjskih skladov komun in naše republike. Ustrezno rešitev smo našli z razumevanjem vseh komun in okrajev v naši republiki, ki so pripravljene v sedanjem položaju pomagati pri izgradnji in zbrati sredstva iz investicijskih skladov. Pogajanja še teče. Kolikor bo še manjkalo, pa naj bi prispevala republiški investicijski sklad. Zvezna sredstva so že dlje časa odobrena in jih že uporabljamo. Tako je bil že plačan avans za opremo, ki jo bo dobavila Poljska.

Kje bo nova tovarna stala?

— Pred nedavnim nas je obiskala skupina projektantov iz Poljske, s katero smo se podrobno pogovorili o izdelavi idejnega projekta in o surovinski osnovi, saj je pri nas dovolj keramičnih peskov, dolomita in apnenca, ki jih bomo uporabljali pri izdelavi stekla kot surovino. Lokacija za gradnjo je že določena; nova tovarna stekla bo zrastle na polju pred Cegelnico v Bršlinu, vzporedno z objekti tovarne Iskra.

Ali je že znano, kdaj bo tovarna degražena in katere vrste stekla boste v njej proizvajali?

— Upamo, da bo celotna tovarna dograjena do avgusta 1964, ko bomo začeli s poskusno proizvodnjo. Naš

glavni proizvod bodo steklene plošče, vendar bo tovarna opremljena tudi z naj sodobnejšimi napravami za dodelavo stekla; tu mislim na brusilnico in kalilnico stekla, kjer bomo izdelke lahko tako oplemenitili, da bodo zadovoljevali tudi najzahtevnejše kupce. Prav tako bomo lahko izdelovali tudi vse vrste stekel za avtomobilsko industrijo, steklena vrata za trgovine (vrata so vsa iz debelega kaljenega stekla), razne vrste stekla, ki je odporno za vročino, steklo za potrebe kemične industrije in podobno.

Novi obrat bo brez dvoma velik. Kako ste rešili problem odpadnih voda, saj jih bo prav gotovo dovolj, in kako boste preprečili onesnaženje Krke?

— Takoj ko smo se odločili, da bo peč v steklarni kurjena na mazut, je odpadni problem čiščenja odpadne vode iz generatorske postaje, ki nam je v prvotnem načrtu povzročal nemale preglavice. Pri kurjenju z mazutom sploh ni od-

Letos spet gorjanska cesta

Letos bodo spet nadaljevali s preurejanjem in modernizacijo ceste čez Gorjance. Ta pomembna prometna žila bo, preurejena in modernizirana, povezala gorjanski predel in Belo krajino s priključkom na Jadransko avto cesto pri Bosancih okraj Vinice. Naše področje bo nato imelo vse pogoje za hitrejši turistični razvoj. Letos bo cestišče preurejeno na dveh odsekih: od Koroške vasi do Zajca z novo meške strani in od Metlike prek Trnovca proti Suhorju z metliške strani. Vsega bodo letos razširili in asfaltirali nekaj manj kot 7 km in porabili za to 156 milijonov din. Cesto preureja Cestno podjetje Novo mesto.

Deset let tekstilnega sejma v Leskovcu

Deseti mednarodni sejem tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu bodo odprli 1. julija. Velika razstava bo v šestih paviljonih. V času sejma bo tudi vrsta prireditev, od modne do glasbene revije. Pričakujejo, da bo tudi letošnji sejem dosegel vsaj tolikšen uspeh kot lanski, ko je razstavljalo 337 tovarnih iz 11 evropskih in drugih dežel.

padkov, proizvodnja pa tudi sicer nima odpadkov ali odpadnih vod, ker se celotna zmes stopi v steklo. Za hladilno vodo pa so v projektu predvidene čistilne naprave, tako da Krke ne bomo onesnažili.

Kaj ste že ukrenili, da bi si zagotovili dovolj strokovnjakov za proizvodnjo, in ali ste morda že razmišljali o gradnji stanovanj, ki jih boste brez dvoma potrebovali?

— Za izobraževanje strokovnjakov, ki jih bomo v novi tovarni potrebovali, smo že pripravili podroben načrt. Delavci, ki bodo delali v proizvodnji, že pripravljamo. Splošni izobraževalni tečaj, ki je neke vrste uvod v specializacijo, se je že pričel. Obiskujejo ga delavci iz naše redne proizvodnje, ki jih bomo pozneje prekvalificirali in preusmerili v tovarno. Srednji in višji vodilni kadri pa se bodo usposabljali na praktični in teoretični študij v Pančevu ter na Poljskem. Osnovne kadre torej smo si na našete načine že zagotovili.

Vprašanje o stanovanjski izgradnji je zelo umestno. Žal smo prav tu našli največje težave, ki jih nikakor ne moremo razumeti. Odločili smo se za najnujnejše potrebe zgraditi 20 stanovanj. V ta namen je naš delovni kolektiv vsa lahka ustvarjena sredstva za sklade namenil za gradnjo stanovanj. Upravni odbor stanovanjskega sklada Novo mesto smo zaprosili za posojilo 20 milijonov din, prav toliko sredstev pa imamo pripravljenih sami. Bili smo razočarani in prizadeti, ko smo prejeli zgolj suhoparno sporočilo, da je sklad dodeljeval sredstva po konkurni sposobnosti in da smo pri razpisu propadli zato, ker so ostali zainteresirani nudili večjo udeležbo in ugodnejše pogoje. Zadeva je boleča toliko bolj, ker bomo večino strokovnjakov potrebovali že prihodnje leto, ko bomo pričeli z montažo. Gradnja takšnega objekta, kot je nova steklarna, v kateri se združujejo napore vse republike, pomeni široko zasnovano akcijo, za jo sklep upravne odbora stanovanjskega sklada Novo mesto toliko manj razumljiv, mi pa smo toliko bolj upravičeni reči, da njihov ukrep ni bil ne gospodaren ne taktičen!

Lep obisk na Ruperč vrhu

Hotel Metropol je 10. maja vasi odprl gostišče. Preuredili so neizrabljene prostore družnega doma in opremili tri gostinske sobe, sodobno kuhinjo ter postavili lepo točilno mizo. Snažne sanitarije s tekočo vodo so novemu gostišču lahko v ponos. Pohvaliti je treba razumevanje, ki ga je pokazala KZ Novo me-

sto, ko je brez odlašanja pristala na predlog hotela Metropol za preureditev družnega doma. Investicija je veljala vsega okoli 1 milijon 700 tisoč din. Novo mesto je dobilo novo turistično postojanko, ki je dostopna za avtomobile in tudi za pešce, saj je do Ruperč vrha slabe tri četrte ure hoje. Cesta proti Birčni vasi je popravljena, z avtomobili pa se lahko pride na Ruperč vrh tudi mimo Pogancev. V okolici je dovolj sadja, ki ga bo zadruga izletnikov prodajala, takoj ko bo prišlo zoreti. Na lepo urejenem vrhu je tudi plesišče, kjer se lahko gosteje ob nedeljah zavrtje in zaplešejo. Prijetno izletniško točko so pričeli Novomeščani obiskovati tudi ob delovnih dneh, tako da so proti večeru domala vsak dan vsi prostori polni.

Dostop k Šmarješkimi Toplicam bo asfaltiran

Odkar je preurejena cesta proti Šmarjeti, so turisti namenjeni v Šmarješke Toplice rešeni nadležnega prahu. Le pot, ki se odcepi proti zdraviliškemu objektu, je še vedno neasfaltirana in prav tu so avtomobili dvigali mnogo prahu, ki se je usedal po okolici. Ta nevedčnost bo letos odpravljena. Cestno podjetje Novo mesto bo asfaltiralo 220 m dolgo pot proti zdravilišču, motorizirani turisti pa bodo nato vse do zdraviliških stavb vozili po asfaltu. Brez dvoma pomeni, ta čeprav sorazmerno majhna naložba, za priljubljeno zdraviliško in turistično točko Šmarješke Toplice veliko pridobitev.

Metliška mladina na izletih

Pred zaključkom šolskega leta so pionirji osnovne šole v Metliki napravili izlete. Osmi razredi so bili na Plitvičkih jezerih, sedmi so si ogledali Celje in bili pri Celjski koči, šesti so obiskali Gorenjsko: Bled, Blejski Vintgar in Vrbo, peti pa so bili v Ljubljani.

Kmetijske investicije za leto 1962

(Nadaljevanje s 1. str.)

kup zemljišč in kmetijskih strojev ter preureditev klavnice in mesnice v občini. V sevnjski komuni bodo zgradili hleve za 100 krav molznic, preuredili skladišča in poslovne stavbe ter porabili 98 milijonov dinarjev. Obširne načrte imajo v videmsko-krški komuni, kjer bodo gradili hleve za 200 glav goved, odkupovali zemljišča, uredili poljsko vrtnarijo na 10 ha površine, nadaljevali z obnovo sadovnjakov na 10 ha, pripravili načrte za 300-hektarski plantažni sadovnjak in zgradili nekaj stanovanjskih stavb. Za vse to bodo porabili nekaj več kot 121 milijonov dinarjev. Kmetijske organizacije v občini Brežice bodo gradile hleve za pisanje goved s 520 stajišči, vrtnarijo in rastlinjak (nekaj več kot 1 ha) na Čatežu, kupile nekaj kmetijskih strojev in zgradile 2 stanovanj. Za vse to bodo

porabile približno 237 milijonov dinarjev.

Dolga zima in nestalno vreme sta letos pričeli gradbene sezone precej zavlekla. Oboje na srečo ni vplivalo na letošnje gradnje v kmetijstvu. Po ugotovitvah na terenu lahko sklepamo, da je več kot 40 odst. letošnjih investicij že uresničenih. Če upoštevamo, da so letošnji načrti bili zastavljeni precej na široko, moramo kmetijce za takšen uspeh pohvaliti. Kljub temu pa je treba opozoriti na nekaj, kar ni vredno pohvale. Kot je videti, so kmetijske organizacije večji del naložb uresničevale mimo sredstev, ki so v ta namen odobrena na komunalni banki Novo mesto. Vse kaže, da so uporabljale sredstva poslovnega sklada, to pa ni najboljša stvar, saj so na ta način prav gotovo morale okrniti svoje ostale poslovne, ker tudi njim primanjkuje obratnih sredstev.

Marže v trgovini in potrošnik

Z novo uredbo o maržah in z odloki ljudskih odborov je zagotovljena stalnost cen — Pot od proizvodnje do potrošnika je še vedno zelo dolga, zaradi verige posrednikov pa so cene naraščale — O znižanju cen mora biti potrošnik vnaprej obveščen, saj je pri nakupih v trgovini prispeval sredstva za znižanje — Naloge trgovine v novih pogojih

Lani smo bili priča stalnemu naraščanju cen. V želji po največkrat neupravičeni akumulaciji so proizvodnja, trgovina in tudi ostale gospodarske panoge cene dvigali in pričeli ogrožati standard. Ljudski odbori že razpravljajo o ukrepih, ki jih bodo sprejeli v zvezi z novo uredbo o maržah in zveznim odlokom o cenah, ki trgovini in proizvodnji nalagata, da cene ne smejo biti višje od onih v decembru 1961.

NEUPRAVIČENA AKUMULACIJA

Na račun razlik v cenah istega blaga, po katerem

je bilo veliko povpraševanje, so lani nekatera trgovska podjetja ustvarjala veliko akumulacijo. V zunanji trgovini so na primer uvozniki in izvozniki v ljubljanskem okraju lani akumulirali okoli 3 milijarde dinarjev; trgovina na debelo v istem okraju je na račun razlik v cenah akumulirala 2 milijardi 500 milijonov, trgovina na drobno pa 580 milijonov. V našem okraju je vsa trgovska mreža lani akumulirala približno 130 milijonov dinarjev. Kakor vidimo, so kopižili sredstva predvsem v zunanjetrgovinskih podjetjih in v trgovini na de-

belo, trgovina na drobno pa ni pri tem ustvarjala niti sredstev, ki bi zadoščala za njen normalni razvoj. Kljub temu pa so cene v trgovini na drobno rasle (pri trgovcih na debelo je kupovala draže), potrošnik pa je to seveda občutil. V naši trgovski mreži ni bilo opaziti bolečih primerov te vrste, cene pa so kljub temu rasle, ker naša trgovina na drobno kupuje pri velikih trgovskih podjetjih na debelo drugod in pri uvoznikih, pa tudi zato, ker je blago težko dobiti neposredno od proizvodnje. Proizvodna podjetja so namreč vajena prodajati svoje iz-

delke trgovini na debelo in so doslej pokazala zelo malo poslušna za neposredno prodajo potrošniku (takšne primere imamo le v proizvodnji obutve in oblačilne konfekcije, ki imata že tudi pri nas svoje prodajalne) ali za neposredno prodajo trgovini na drobno.

Skratka: blago je šlo po dokaj vijugasti poti od proizvodnje do potrošnika. Proizvodno podjetje ga je prodalo veletrgovini z določenim popustom (rabat), slednja je ta popust »pospravila« in priračunala še svoje stroške (marža), ki so v posameznih primerih pri idočem blagu predstavljali tudi do 50 in še več odstotkov vrednosti blaga; dogodilo se je morda tudi to, da je veletrgovsko podjetje prodalo to blago spet drugemu veletrgovskemu podjetju, ki je spet priračunalo svoje stroške, končno pa ga je dobila trgovina na drobno in je seveda tudi ta priračunala svoje stroške. Cena, po kateri je nato potrošnik kupil blago v pro-

dajalni, je bila močno različna od tiste, po kateri je blago zapustilo proizvodnjo. Vsa razlika v ceni pa je ostala v trgovini (levji delež so pospravili veletrgovci in uvozniki), plačal pa je potrošnik.

MARŽE SO OMEJENE

Kaj si lahko obetamo od omejitve marž? V našem okraju ne sme biti marža v trgovini višja od tiste v decembru 1961, vključujoč tudi en odstotek občinskega prometnega davka. Občine so namreč letos v večini primerov predpisale za 1 odstotek višji prometni davek, kot je bil lani. To povišanje prometnega davka bo morala prenesti trgovina (ne sme ga priračunavati k ceni). Zato bodo trgovska podjetja morala iskati blago po ugodnejših cenah in iskati stikov s proizvodnjo, da bi od nje kupovala neposredno, ker bodo le tako ustvarila dovolj sredstev za svoje sklade in razvoj.

Svet za gospodarstvo OLO in trgovinska zbornica sta podrobno proučila vprašanje marž v našem okraju in izdelala merila, ki jih je odobrila zbor proizvajalcev OLO. V predlogu so želeli predvsem odpraviti nesorazmerja med maržami v posameznih trgovskih strokah in med podjetji, ker so bile tudi pri nas tu velike razlike. Večina naših komun se je že odločila za povprečne maksimalne marže v trgovini (prav bi bilo, ko bi to storile prav vse comune), ki znašajo pri živilih 16 odst. nabavne cene, pri ostalem industrijskem blagu pa 19 odst. V teh maržah je že zajet 5-odstotni občinski prometni davek. Pri prodaji zaščitnih sredstev za kmetijstvo je dovoljena 20-odstotna povprečna marža, pri umetnih gnojilih pa sme znašati največ 3 din na kg. Odkupne marže za kmetijske pridelke bodo republiški in zvezni organi

(Nadaljevanje na 4. strani)

Gradbeno podjetje »SAVA«

IZ VIDMA-KRŠKEGA SI UTIRA POT K NADALJNJEMU NAPREDKU

Se pred dobrimi sedmimi leti je gradbeno podjetje »Sava« iz Vidma-Krškega preživljalo težke čase. Sprva je zaposlovalo le majhno število delavcev in uslužbencev, pa tudi delovni uspehi so bili minimalni. Kolektiv podjetja pa je bil že takrat kljub težavam prepričan v nadaljnji razvoj »Save«. Pri svojem prizadevanju so imeli člani kolektiva pred očmi stari slovenski pregovor: »Zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača!« Postati konkurenčno gradbeno podjetje je bila vsa leta želja vseh v podjetju. Z razvojem delavškega in družbenega samoupravljanja pa se je ta želja uresničila. Začetek je bil težak, kronan pa je bil z bogatimi uspehi. Vrednost osnovnih sredstev je takrat znašala komaj nad milijon dinarjev, danes pa znaša že nad 40 milijonov dinarjev. Mar ni to dokaz vzornega gospodarjenja v podjetju?

● Pomembna gradbena dela za Spod. Posavje

Na prvi seji novo izvoljenega delavskega sveta je bilo med drugim prebrano finančno in poslovno poročilo podjetja za lansko leto. Organi družbenega upravljanja so ga sprejeli z navdušenjem, prav tako vsi

člani kolektiva. Podjetje je v tem obdobju doseglo 325 milijonov 650 tisoč dinarjev prometa. Dohodek podjetja je torej znašal 110 milijonov 427 tisoč dinarjev, čisti dohodek pa 93 milijonov 710 tisoč dinarjev. Vsem v podjetju je bilo razumljivo, da je bil ta delovni uspeh dosežen le zaradi velike prizadevnosti vseh članov kolektiva, dobre organizacije dela, urejenosti finančnih razmerij v podjetju, dopolnitve mehanizacije in ugodnih vremenskih razmer. Poslovni uspehi podjetja bi bili nedvomno še večji, če ne bi glavni investitor — Skupnost jugoslovanskih železnic —časno prekinil gradbenih del.

Marsikateri objekt v Spodnjem Posavju je delo gradbenega podjetja »Sava« iz Vidma-Krškega. Če se samo bežno spomnimo vseh del v lanskem letu, vidimo, da je podjetje pričelo z gradnjo objekta »ovarne papirja« v Vidmu-Krškem, štiristanovanjskega bloka na Raki, šeststanovanjskega bloka v Brestanici, devetstanovanjskega bloka na Senovem, dokončalo šeststanovanjski blok v Krmelju, zdravstveno postajo v Krmelju, dvanajststanovanjski blok v Sevnici, dogradilo sušilnico kmetijske zadruge v Sentjanžu in kurilniško lopo v Zidanem mostu. Podjetje je nadalje zgradilo štirinajststanovanjski blok v Radečah, osnovno šolo v Sentjanžu in več objektov za JLA. Lahko trdimo, da so to lepi uspehi, ki pa delovnega kolektiva ne uspavajo. Soglasno so se odločili za le-

tošnji plan, ki predvideva 340 milijonov dinarjev v prometa.

Ko smo se o teh obveznostih pogovarjali s člani kolektiva, ni nihče podvomil v uresničitev letošnjega plana. Računovodja Jože Kragelj nam je z velikim zadovoljstvom postrigel s podatki, ki so zlasti zanimivi za bralce videmsko-krške občine. V tem mesecu je podjetje sklenilo pogodbo za gradnjo zdravstvenega doma v Krškem za 70 milijonov dinarjev, za gradnjo skladišča trgovskega podjetja »Resa« v vrednosti 31 milijonov dinarjev in za gradnjo deponije premoga in razkladalne rampe elektrarne v Brestanici za 41 milijonov dinarjev.

● Za pravično delitev osebnega dohodka

Skrb za zaposlene je ena izmed glavnih nalog organov delavskega samoupravljanja. Ta skrb se kaže predvsem v pravični delitvi osebnih dohodkov. Tu ni bilo večjih nesoglasij, saj znaša razmerje osebnih dohodkov, dočleno s pravilniki o delitvi čistega in osebnega dohodka, 1:3. Povprečna plača v podjetju znaša 22.500 dinarjev. Delavci so za 1. maj dobili brezplačne delovne obleke, vsak dan pa prejemajo topli obrok hrane za minimalni znesek. Samo letos gradi podjetje 5 enodružinskih hišic za svoje delavce.

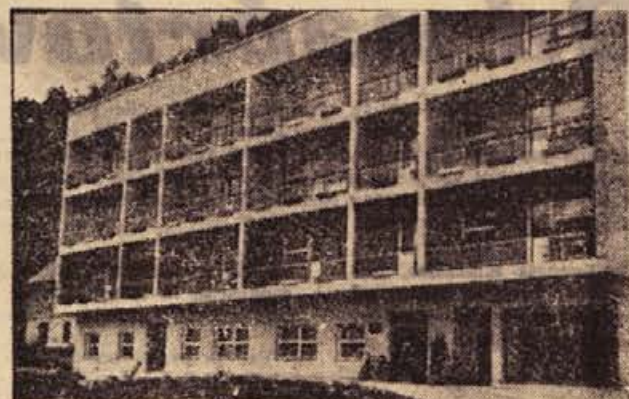
Ko smo te dni vprašali predstavnike organov družbenega upravljanja in direktorja podjetja, kaj menijo o dosedanjih uspehih

in novih nalogah, smo dobili sledeče odgovore:

● **ALOJZ TOMAZIN**, predsednik upravnega odbora: »Velik napredek v našem podjetju je bil dosežen predvsem zaradi dopolnitve mehanizacije, izboljšanja kvalitete del in organizacije dela. Pridobili smo si dragoceno zaupanje, kar nas navdaja z novim delovnim poletom. Predvsem pa smo veseli, ker bomo letos večino gradbenih del opravili v občini Videm-Krško, kjer je tudi naš sedež. Menim, da bi bilo prav, ko bi občinski ljudski odbor tudi v bodoče upošteval naše podjetje in nam z enotno gospodarsko politiko omogočil še večji napredek.«

● Na uspehe smo lahko ponosni!

● **ALBIN BOGOLIN**, predsednik delavskega sveta: »Če objektivno gledamo v preteklost našega podjetja, smo z uspehi, lahko zadovoljni in nanje upravičeno ponosni. Vsi smo si želeli napredka, zato smo tudi uspeli. Danes smo gradbeno podjetje, ki v Spodnjem Posavju veliko predstavlja. Vedno znova sprejemamo nova naročila,

14-stanovanjski blok s poslovnimi prostori v Radečah: delo »SAVA« iz Vidma-Krškega

kar dokazuje veliko zaupanje investitorjev v naše podjetje. Predvsem nas veseli, da bomo letos končno tudi v Vidmu-Krškem gradili večje objekte. Potrudili se bomo, da tudi v bodoče ne bomo razočarali naših naročnikov.«

● **LADO BADALIČ**, direktor podjetja: »Dosedanji uspehi so rezultat skupnega prizadevanja kolektiva in vodstva podjetja, zlasti pa članov delavskega samoupravljanja. Ti so se zavedali, da ni mogoče doseči večjih uspehov brez prizadevanja za večjo storilnost in brez povečanja sredstev za razširjeno proizvodnjo. Zato so se zaposleni odrekli tudi delu dohodka v korist skladov in povečanja mehanizacije.«

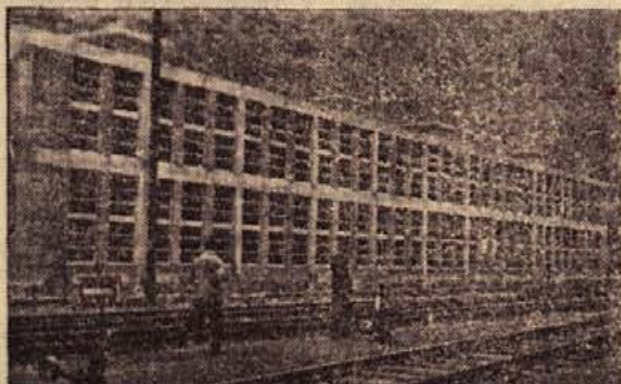
Glavne naloge, ki čakajo kolektiv v letošnjem letu in še posebno njegovo delavsko samoupravo, pa bi bile predvsem v še bolj organizaciji dela, povečanju mehanizacije in podrobnejši in širši uveljavitvi ekonomskih enot, čim pravičnejši delitvi osebnih dohodkov in čim boljših delovnih pogojih. Prepričan sem, da bomo v tem uspehi zlasti zato, ker imamo letos večino del združenih v naši občini. To bo za nas mnogo lažje in ceneje. Zlasti bo prišla v poštev boljša organizacija dela, medtem ko je v prejšnjih letih ta neugodno vplivala na končni uspeh podjetja. Tudi našemu podjetju se obeta pot k velikemu napredu.«

DRAGO KASTELIC

O delu in življenju v domovih

V okviru priprav za naslednjo sejo okrajnega odbora SZDL je bilo v torek posvetovanje predsednikov domskih skupnosti dijaških in vajenskih domov. Udeležili so se ga tudi nekateri upravni internatov. O problemih mladine, življenja in dela v internatih in dopolnjevanju učnega programa s praktično šolo samoupravljanja so predsedniki te posebne vrste mladinskih aktivov povedali veliko novega.

Vsi bogati napotki in tehtne misli prof. Jožeta Glonarja, ki je posvetovanje vodil, so (dopolnjeni z razpravo) koristili tudi udeležencem. Gradivo posvetovanja bo vključeno v skupno poročilo okrajnemu odboru SZDL.

Kurilniško lopo v Zidanem mostu so postavili gradbinci kolektiva »SAVA«. Izdelki njihovih rok stoje od Zidanega mosta do Dobove...

Marže v trgovini in potrošnik

(Nadaljevanje s 3. strani)

še predpisali (za odkup vseh vrst živine je že določena marža 10 din na kg).

KAJ SI LAHKO OBETA POTROŠNIK?

Z ukrepom o določitvi marž smo zajezili porast cen in preprečili neupravičene zasluge, ki so bili dokaj pogosto posledica prav oduševanega navijanja cen, zlasti pri idočem blagu Nove marže, ki smo jih našli malo prej, so povprečne. Potrošnika pa štiti tudi določilo, po katerem sme trgovina pri posameznih živilih zaračunavati največ 22-odst. maržo, pri posameznih industrijskih izdelkih pa največ 25-odstotno maržo. Ta na videz visoki pribitek ni nevaren, ker se ga bo lahko trgovina posluževala le redkokdaj, saj ne sme preiti

določenega povprečja (16 odstotkov za živila in 19 odstotkov za industrijsko blago). Primerov, ki smo jim jim bili priča doslej, ko so posamezna trgovska podjetja k nabavnim cenam priračunavala tudi 40, da celo 50 in več odstotkov marže, ne bo več.

O ZNIŽANJU MORA BITI POTROŠNIK VNAPREJ OBVEŠČEN

Omeniti velja tudi predlog odloka, ki ga bodo svojšle vse komune. Glede vseh znižanj v trgovini, za katera bo trgovina porabila sredstva, ustvarjena iz razlik v cenah, bo morala utemeljen predlog dostaviti na vpogled najprej tržni inspekciji. Ko bo ta znižanje cen odobrila, bo moralo trgovsko podjetje ali poslovalnica na krajevno običajen način obvestiti potrošnike o tem, da bodo v pro-

daji izdelki po znižanih cenah. S tem ukrepom bomo preprečili vrsto spekulacij, ki so se dogajale doslej, na primer: da so v trgovinah zniževali cene posameznih vrst blaga zaradi znancev in jih nato prodali v »ožjem krogu« ali pa so cene znižali, pa izdelek kljub temu prodali po starih cenah in razliko »pospravili«. Tudi pri nas se dogaja, da se znižano blago razreže, zavije, na omoče napišejo ime na kupcev in nato prodajo kar najceneje, zaloge obrabljajo hitreje, resno pa se bo treba lotiti tudi organizacije dela in specializacije trgovske mreže. Kolektivni trgovskih podjetij morajo sredstva, ki so jih letos ustvarili na račun previsokih marž, vrniti potrošniku v obliki znižanja cen — brez odlašanja in brez tarnanja.

OD TRGOVINE PRIČAKUJEMO HITRO AKCIJO

Novi predpisi in odloki ljudskih odborov o maržah

in kalkulacijah cen v trgovini bodo potrošnika vsekakor zaščitili in vplivali na ustalitev cen v trgovini, razen v primerih, ko bo cene svojih izdelkov povečala proizvodnja. V takšnih primerih pa trgovina tega ne bo smela več molče dovoliti. Javnost mora biti o tem obveščena, ker bo sicer padel madež na trgovino. Trgovski kolektivi v našem okraju zato že zahtevajo od proizvodnje, naj vsako podražitev utemelji in objavi. Novi predpisi bodo tudi sicer zahtevali od trgovskih kolektivov mnogo bolj prožno poslovanje kot doslej. Blago bo treba kupovati kar najceneje, zaloge obrabljati hitreje, resno pa se bo treba lotiti tudi organizacije dela in specializacije trgovske mreže. Kolektivni trgovskih podjetij morajo sredstva, ki so jih letos ustvarili na račun previsokih marž, vrniti potrošniku v obliki znižanja cen — brez odlašanja in brez tarnanja.

O zdravstvu v krški občini

31. maja je svet za zdravstvo pri ObLO Videm-Krško razpravljal o problemih in uspehih zdravstvene službe v občini. Ugotovil je, da je največji problem v zdravstvu pomanjkanje strokovnega kadra. Zato si jeadal nalogo, da bo temu problemu posvetil veliko pozornost.

Z ustanovitvijo porodniškega oddelka v zdravstvenem domu na Senovem se je zdravstvena služba na tem območju močno utrdila. Porodniški oddelek obstaja že od lanskega decembra. Dosedaj je bilo v tem oddelku že 82 porodov. Poudariti moramo, da zdravstveni delavci ne zahtevajo zaradi del v porodniškem oddelku večjih osebnih dohodkov. Lahko pa trdimo, da so prevzeli večjo moralno odgovornost samo, da je ugodno potrebam in željam prebivalcev tega področja. To dokazuje tudi podatek o višini dnevne oskrbe v porodniškem oddelku. Le-ta znaša tu 1900,

v brežiški bolnišnici 2900, v novomeški pa celo 3850 dinarjev. Vse dotlej, dokler bodo porodniški oddelki v bolnišnicah prenatrpani, je porodniški oddelek v zdravstvenem domu na Senovem upravičen obstajati! Oddelek ni ustanovljen z namenom, da bi privabljal pacientke od drugod, temveč, da zadovolji potrebam svojega zdravstvenega okoliša. Ta okoliš je velik in močno raztresen. Porodnice so še do nedavnega rodile doma, največkrat v nemogočih pogojih.

Svet je razpravljal tudi o morebitni ustanovitvi centralnega občinskega zdravilnega doma. Trenutno so v občini trije samostojni zdravstveni domovi. Združitve bi bila predvsem koristna zaradi finančne poslovanja in boljše organizacije dela. Svet je smatral, da bi bil vsak preuranjen sklep nekoristen, določil enomesečni rok za temeljito proučevanje združitve. V ta namen je bila imenovana posebna komisija, ki bo vsestransko proučila možnost združevanja. V komisijo so bili imenovani: dr. Jože Čakš, dr. Tatjana Hvala-Andrijašević, Zinka Čuček-Nunčić, Stane Drobnič, Miha Molan in Bran-ko Voglar.

Na seji je bilo nadalje ugotovljeno, da občinski zdravstveni center budno spremlja vse nove predpise v zvezi z novo delitvijo osebnih in čistih dohodkov. Zdravstveni dom na Senovem bo v kratkem sestavljal tak pravilnik, ki bo slonel na pravični delitvi osebnih dohodkov. Poročeno je bilo, da ambulante v Brestanici, Koprivnici, na Zdolah, Raki in Gor. Leskovcu obiskuje precej bolnikov in so zato v teh krajih potrebne in koristne.

Predsednik sveta Miha Molan s Senovega je pojasnil, da je oddelek za družbene službe ObLO dobil od Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu finančno analizo in predračun za uvedbo razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Kmetijskih zavarovancev je v

občini 9.046. Pri teh je v letu 1961 nastala zuba preko 12 milijonov dinarjev, ki se bo krila z dopolnilnim prispevkom 12,7 odstotka. Skupni izdatki za splošno kmetijsko zavarovanje so za leto 1962 predvideni na blizu 70 milijonov dinarjev. Svet je bil mnenja, da bi tudi v videmsko-krški občini uvedli splošno kmetijsko zavarovanje, vendar naj bi o tem prej razpravljali zbori občanov. Ljudem naj bi se obrazložili vsi pogoji in obveznosti in na osnovi tega bi se volivci sami odločili za splošno kmetijsko zdravstveno zavarovanje ali proti njemu. Ze sedaj se ugotavlja, da kmečko prebivalstvo vse češče obiskuje zdravstvene ambulante. S splošnim kmetijskim zavarovanjem pa bi se obiski v ambulantah še povečali.

Člani sveta so obravnavali tudi osmerek odloka o ustanovitvi zdravstvenega investicijskega sklada, ki so ga prejeli od okrajnega ljudskega odbora v Novem mestu. Člani so soglašali z ustanovitvijo občinskega zdravstvenega investicijskega sklada, vendar bi bila vsaka ustanovitev skladov v primeru združitve zdravstvenih domov nepotrebna.

Svet je odobril poročilo o cepljenju v prvem letošnjem polletju. V poročilu je navedeno, da je bila udeležba v splošnem dobra. Zdravstveni dom Krško je naslovil vlogo na svet, s katero sporoča, da so obiski pacientov v dopoldanskem času preštevilni in da je treba zato obvestiti vsa podjetja in ustanove, naj pošljejo zaposlene na pregled v popoldanskem času. Svet je zadovoljil za izvršitev te naloge oddelek za družbene službe občinskega ljudskega odbora. Svet je obravnaval še štipendiranje zdravstvenega kadra in financiranje gradnje zdravstvenega doma v Krškem.

Alkohol je smrtni sovražnik reda in varnosti na cestah!

Višja raven izobraževanja

Na seji okrajnega odbora SZDL, ki bo v prihodnjem tednu, bo na vrsti obravnava srednjega in strokovnega šolstva. Ustrezna podkomisija iz sestava komisije za družbeno upravljanje že dalj časa obdeluje gradivo, ki so ga poslali skoraj vsi prizadeti učni zavodi in tudi predsedniki šolskih odborov teh šol. Komisija si je delo razdelila in poteka sedaj obdelava gradiva po skupinah: gimnazije, srednje strokovne šole, vaješke šole, delavske univerze in zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela ter dijaški domovi.

Na nedavnem posvetovanju upravnikov delavskih

kmetije in ženske, mladina je udeležena vsa leta enako, v velikem porastu pa je število delavcev. To kaže na orientacijo delavskih univerz predvsem v kolektive. Morda preveč zanemarjeno področje izobraževanja kmečkega prebivalstva ni pravilna usmerjenost, ima pa delno vzroke v načinu zagotavljanja finančnih sredstev za delovanje univerz. Vse premalo je še vedno priznana potreba po stalnem in bolj sistematičnem vključevanju mladine, kar je na posvetovanju posebno izstopilo. Največje so predvsem naloge s tisto mladino, ki se ne more zaposliti takoj po končani osnovni šoli in ostaja doma.

Veliko kritičnih pripomb je bilo izrečenih tudi na račun programiranja dela univerz. Vsi, ki bi usluge teh izobraževalnih ustanov potrebovali, pri sestavljanju programov ne pokažejo primerne pripravljenosti za sodelovanje. Nekatere izkušnje pri tem so prav porazne in zaskrbljujoče. Predvsem velja to za delovne kolektive, ki so jim univerze prvenstveno namenjene. Ugotovitev, da predlogi programov najverjetneje niso prišli v roke tistim, ki izobraževanje potrebujejo, bo verjetno kar na mestu. Tudi pomoč in podpora ustreznih organov političnih in družbenih organizacij pri sestavljanju programov je prešibka. Vse te in še vrsta drugih ugotovitev posvetovanja kažejo na potrebo po tesnejšem sodelovanju med organizacijami in organi ter univerzami, da bi bil program kvalitetno izboljšan in tudi višja usposobljenost kadrov pri univerzah v kar največjo pomoč delavcem.

V zvezi z razpravami o izobraževanju vodilnih organov in članov delavskega samoupravljanja je bila močno podčrtana potreba, da naj bi članom DS, UO in ODS prikazali potrebo po izobraževanju ne samo kot možnost, temveč tudi kot obvezo. Brez primerne znanja namreč ni mogoče zagotoviti kvalificiranega upravljanja. Kam so nas privedli v nekaterih primerih slabo usposobljeni organi, vidimo lahko vsak dan.

Udeleženci so ocenili to posvetovanje tudi kot koristno izmenjavo izkušenj. V zadnjem letu takih posvetovanj ni bilo. Pogovorili so se tudi o razmejivih dela in nalog med univerzami in zavodom, ki se bo v bodoče bolj orientiral na ekonomsko-tehnične analize podjetij in na potrebo po izobraževanju kadrov. Povezava dela univerz in zavoda bo morala ostati tudi v bodoče. Delavske univerze se bodo redno sestajale, da bi izmenjale izkušnje, se pogovorile o

skupnih nalogah, izmenjavi predavateljev itd. Idejno-zgodovinska komisija pri okrajnem odboru SZDL bo sklicatelj teh posvetovanj, nosilec razprave in vodja posvetovanja pa vsakokratni prireditelj.

S tem posvetovanjem in sprejetimi stališči je bila opravljena precejšnja naloga. Okrajnemu odboru torej ne bo težko utrditi stališča in naloge organizacij SZDL v zvezi z nadaljnjim delo delavskih univerz in zavoda pri dopolnilnem izobraževanju delovnih ljudi za čimvečje proizvodne uspehe in boljše družbene odnose.

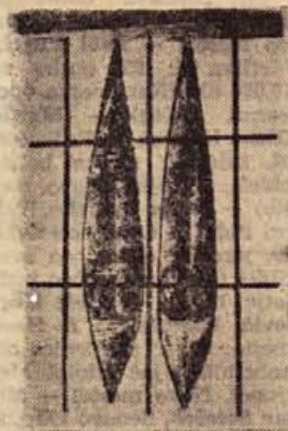
Lep uspeh v tednu knjige

Novomeška knjigarna, podružnica založbe EMKA iz Ljubljane, je v tednu knjige dosegla izredno lep uspeh: v tem času je prodala za nekaj več kot 538.000 dinarjev različnih knjig. Knjigarno je obiskalo tudi veliko takih ljudi, ki sicer niso gostje v trgovinah te vrste. Pokazalo se je tudi, da stara »sejemska« oblika prodaje knjig samo koristi in da bo dobro tak način prodaje še imeti. Knjiga se je približala kupcem, interes za branje se je povečal, s tem pa je teden knjige v celoti dosegel svoj namen.

Lepe uspehe so imele tudi druge knjigarne v okraju.

»FORMA VIVA« - forma prijateljstva

Mednarodni simpozij kiparjev, tradicionalna kulturniška manifestacija, znana po vsem

Na letošnjem simpoziju v Kostanjevici bo sodeloval tudi jugoslovanski kipar Stane Jarm

svetu pod imenom »Forma viva« (živa oblika), bo letos že drugič zapovrstjo v Jugoslaviji oziroma v Sloveniji. Obe slovenski mestici, Portorož in Kostanjevica, v katerih je lanske letošnja prireditev te vrste zapustila bogato galerijo del umetnikov iz vzhodnih, severnih, južnih in zahodnih dežel, bosta tudi letos sprejeli po deset umetnikov iz 13 držav, ki jih je med 52 prijavljenih izbrala posebna žirija oziroma umetniški svet.

Simpozij se bo letos pričel 1. julija in bo trajal dva meseca, do prve nedelje v septembru. Krajši rok je izbran zato, ker je bil upravni odbor mednarodnega simpozija mnenja, da dva meseca popolnoma zadostuje, da dobi deblo ali kamen pod diletom spretnih oblikovalcev zamišljene umetniške oblike. Na koncu simpozija bo dela ocenil umetniški svet, ki se bo s prihodom nekaterih tujih priznanih kritikov

in esteto še razširil. Kakor lani je tudi letos odrejen za delo gostov umetnikov v Kostanjevici južni in zahodni prostor ob gradu. Po mnenju ljudi, ki so prostor izbrali, in spriču pohval lanske letošnje udeležencev simpozija je prostor povsem ustrezen, skoraj idealen. Letos bo pri ureditvi parka v kosta-

njeviškem gradu pomagalo in svetovalo tudi hortikulturno društvo. Treba bo v galeriji na prostem najti skladišče med umetninami in naravo, oziroma vsaki umetniki poskušati tak prostor, kjer bo v okras in ne v škodo vegetaciji. Tako v Portorožu kakor tudi v Kostanjevici bodo udeleženci letošnjega simpozija

manifestirali abstraktno plastiko, nekaj umetnikov pa bo figuralistov. Iz seznama udeležencev vidimo, da je letošnji izbor kiparjev na splošno boljši kot lani, saj bo zastopanih čimveč držav, pa tudi pestrost bo večja. Ponovno se bodo v obeh mestecih zbrali najboljši oblikovalci kamna in lesa iz vsega sveta.

- Lahko vam za marsikaj zavidamo -

Na povabilo zveznega izvršnega sveta je našo državo prejšnji teden obiskal minister za prosveto LR Poljske Waclaw Tulodziecki. V spremstvu člana izvršnega sveta in predsednika sveta za šolstvo LRS Vladka Majava je poljski minister 6. junija obiskal tudi Otočec, kjer je imel z našimi predstavniki zaključne razgovore. Takoj po razgovorih smo visokega gosta Tulodzieckega naprosili, če lahko v kratkih staveh opiše pomen svojega obiska v naši državi. Kljub pomanjkanju časa poljski minister razgovora ni odklonil.

— Gospod minister, kakšen je okvirni namen Vašega obiska Jugoslaviji, še posebej Sloveniji?

— Predvsem smo hoteli vedeti, kako je s šolstvom v vaši državi, zlasti v Sloveniji, kjer je najbolj razvito. S tovariši, ki pri vas urejajo to vprašanje, smo hoteli izmenjati izkušnje. Posebej nas je zanimala šolska reforma pri vas, ker nam namreč vse dobre stvari, dosežene na tem področju, prenesli na Poljsko in jih uporabiti.

— Vaši vtisi s poti po Sloveniji?

— Največji in nepopolni vtis naredel me vsakega tujca naravne lepote Slovenije. Vsakogar presenetli tudi izredna razgibanost v gradbe-

ništvu. Mesta, kakršno je n. pr. Novo Velenje, so Slovencem lahko samo v ponos. Na poti po Sloveniji smo videli izredno veliko šol. Tako lepo urejenih in estetsko grajenih šol nismo videli nikjer drugje. Tovarišem iz Slovenije lahko zavidamo spriču domiselne arhitekture in moderne šolske opreme.

— Kako ocenjujete naš turizem na podlagi tega, kar ste videli, med svojim obiskom pri nas?

23 predavanj in 5000 poslušalcev

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu je skupaj z delavsko univerzo, ki je od februarja letos priključena zavodu, priredil v pretekli

Pet let slovenske gimnazije v Celovcu

Te dni so v Celovcu proslavili petletnico slovenske gimnazije. Obiskuje jo 270 otrok koroških Slovencev, pouk pa je v slovenskem in nemškem jeziku. Prihodnje leto bo gimnazija dala prve maturante.

— V Sloveniji smo videli veliko turističnih znamenitosti, tako da je tu res prijeto. Kraji, kot so Otočec, Bled in drugi, zapuste v človeku nepozabne vtise. — Na koncu želimo izreči vsem učiteljem in drugim prosvetnim delavcem v Sloveniji iskreno zahvalo za prisrčnost in gostoljubnost, kakršne smo bili deležni med obiskom.

IVAN ZORAN

univerz in zavoda ter predsednikov upravnih odborov, kateremu so prisostvovali tudi predsedniki občinskih odborov SZDL in referenti za šolstvo ObLO, je bilo predelano bogato gradivo iz poročil delavskih univerz in zavoda. Primerjava med leti 1960/61 in 61/62 pokaže, da je število udeležencev vseh vrst izobraževanja sicer nekoliko padlo, dvignila pa se je raven izobraževalnih dejavnosti. Nekoliko zaskrbljujoča je sprememba strukture slušateljev vseh vrst izobraževalnih dejavnosti. V močnem upadanju so od leta 1959 dalje

»NAŠA PESEM« v Mariboru

Za največjo letošnjo glasbeno prireditev, ki bo pod naslovom »Naša pesem« 16. in 17. junija v Mariboru, se je prijavilo 11 amaterskih pevskih zborov iz vseh republik. V času prireditev bo strokovno predavanje z uvodnim referatom o zborovskem amaterizmu. Republiške Zveze Svobod in prosvetnih društev bodo v Mariboru pripravile tudi razstavo celotne jugoslovanske vokalne glasbene literature. Ker bo prireditev izredno kvalitetna, bi bilo prav, če bi jo obiskali vsi zborovodje na področju posameznih občinskih svetov Svobod in prosvetnih društev.

Bogdan Borčić: SMOKVE

SPET NA RODNIH TLEH

4. julija, na dan ameriške neodvisnosti, bo na Otočcu pri Novem mestu veliko srečanje slovenskih izseljencev - Rojaki, pridite na piknik, Otočec na Krki vas pričakuje!

Spet so med nami naši izseljenci z vseh koncev sveta in prihajajo še in še. Iz daljnih prekomorskih dežel jih vozijo k nam ladje in letala. Nekateri so potovali teden dni in še več, tisti, ki so jih pripeljali reaktivci, pa komaj dan ali le nekaj ur. Pa so tu nasmejani in solzni v objemu svojcev, od katerih mnoge poznajo le iz pism ali fotografij, saj se niso videli z njimi trideset, štirideset, petdeset in tudi več let. Veseli smo, da je vsako leto med rojaki obiskovalci večje število tistih, ki so bili v zadnjih letih že večkrat pri nas, pa spet pridejo s svojimi zakonskimi drugimi, z otroki ali drugimi sorodniki, da tudi oni vidijo domačo deželo.

Jugoslavija postaja z vsakim letom privlačnejša. Letos je samo iz ZDA in Kanade pet potovalnih agencij napovedalo obisk 22 skupin naših izseljencev. Veliko je pa tudi tistih, ki ne potujejo v skupinah. Že v prvih mesecih letošnjega leta so obiskali Slovenijo prvi izseljenci. Zlasti naše primorske vasi so dobile kar lepo število obiskovalcev iz Argentine in nekaj iz Avstralije. Posamezniki so prišli tudi iz drugih prekomorskih dežel. Od skupinskih obiskov pa bomo v letošnjem poletju sprejeli v Slovenijo kar 17 skupin iz ZDA, iz evropskih dežel pa konec julija in v avgustu dve veliki skupini iz Francije, eno s posebnim vlakom iz Westfalije ter skupini iz Holandije in Belgije.

Od slovenskih društev iz ZDA je organizirala letos skupinske obiske Ameriška bratska zveza, ki je že leta pripeljala v Slovenijo izseljence v dveh skupinah. Eno je vodil publicist Janjo N. Rogelj, predsednik finančnega odbora te zveze, drugo pa glavni tajnik zveze Frank Tomšič. Prav tako sta že prispeli prvi skupini Slovenske ženske zveze, naše največje ženske organizacije v ZDA, ki ima članov 13.000 članic in je lani slavila 35-letnico. Na domačih tleh smo že tudi pozdravili glavno predsednico te zveze Tončko Tankovo, ki je vodila drugo skupino izseljencev. Mrs. Tankova je že pred dvema letoma obiskala svoj stari kraj (po materi je Belokranjca). Takrat je prišla s soprogom, ki pa ji je, žal, kmalu po vrnitvi v ZDA umrl. Zdaj je pripeljala s seboj mater in malega nečaka, ki lepo govori slovenski. Posebno nas veseli, da med skupinami naših rojakov, ki prihajajo na obisk, vsako leto srečujemo več mladih. Vedno znova nas veselo preseneča lepa slovenska govornica, ki so jo naši ljudje kljub dolgem številu let na tujem ohranili čisto in pristno kakor takrat, ko so odhajali. In veseli nas, da so tudi mnogi njihovi otroci, čeprav so rojeni na tujem še pravi slovenske gore listi.

Tudi Frances Vidrova iz Clarendon Hillsa, znana društvena delavka pri Progressivnih Slovenkah, je že pred nekaj leti obiskala stari kraj. Letos je pripeljala s seboj še soproga Freda, bivšega dolgoletnega glavnega tajnika Slovenske narodne podporne jednote. V juliju bo pripeljala skupino glavna predsednica Progressivnih Slovenk Amerike Josie Zakrajškova, ki je tudi že večkrat prišla v Slovenijo na obisk. Sredi junija je napovedal obisk znani in v Ameriki zelo popularni Frank Janković, kralj polk, ki bo s svojim ansamblom obiskal Jugoslavijo in nekatere druge evropske države. Tudi ansambel Tamburica iz Pittsburgha, ki ga sestavlja mladina jugoslovanskih izseljencev, je po več letih spet prispel v Jugoslavijo. Sredi junija bodo nastopili v Dubrovniku, v Kopru pa bodo sodelovali na festivalu.

Zadnja letošnja skupina Slovenske ženske zveze prispel v Slovenijo 17. junija. Vodila jo bo glavna tajnica Albina Novakova, ki je pripeljala v Slovenijo že številne skupine izseljencev, izletnikov iz ZDA. Eno skupino naših izseljencev, ki je nedavno prispela, je vodila tudi Josephine Tračnikova, glavna tajnica Progressivnih Slovenk Amerike. V tej skupini je bila tudi znana kulturna delavka iz Clevelanda Tončka Sim-

čičeva, nekdanja pevka Glasbene matice. Zadnja leta sta s soprogom živela v Miamiju na Floridi, zdaj pa pravita, da bosta kar pri nas. Dobrodošla!

Tudi Frances Vidrova iz Clarendon Hillsa, znana društvena delavka pri Progressivnih Slovenkah, je že pred nekaj leti obiskala stari kraj. Letos je pripeljala s seboj še soproga Freda, bivšega dolgoletnega glavnega tajnika Slovenske narodne podporne jednote. V juliju bo pripeljala skupino glavna predsednica Progressivnih Slovenk Amerike Josie Zakrajškova, ki je tudi že večkrat prišla v Slovenijo na obisk. Sredi junija je napovedal obisk znani in v Ameriki zelo popularni Frank Janković, kralj polk, ki bo s svojim ansamblom obiskal Jugoslavijo in nekatere druge evropske države. Tudi ansambel Tamburica iz Pittsburgha, ki ga sestavlja mladina jugoslovanskih izseljencev, je po več letih spet prispel v Jugoslavijo. Sredi junija bodo nastopili v Dubrovniku, v Kopru pa bodo sodelovali na festivalu.

V nedeljo ob devetih se je v prostorih uprave Dolenjskega lista zbrala komisija iz vrst naročnikov ter uslužbenci domačega lista. Predsednik Dolenjskega lista, Peter Vukelj, se je že nemirno preseda, kajti tokrat je bil on izbran za žrebanje števil, in bi rad hitro opravil pomembno nalogo. Vsi so nestrpnno pričakovali pričetek žrebanja, kdaj je bil vsak radoveden, kaj bo leto dobil lepe nagrade, posebno pa televizor. Člani komisije: Jože Urbančič iz Zabje vasi 65, poštar Jože Vranešič s Partizanske ceste 11, Štefka Krampelj, uslužbenka Komunalne banke iz Glavnega trga, ter Rudi Peroci, železniški uslužbenec iz Ljubljanske ulice 6, so najprej razpravljali o poteku žrebanja, nato pa posedli in vsak od njih je opravljal svojo nalogo. Urni Lukčević prsiški pa so letos prinesli srečo naslednjim izžreban-

govore po naše, drugi pa se trudijo, love posamezne besede. Toča iz izkušenj vem, da bodo znali po nekaj tednih že marsikaj po naše povedati.

Vsem, posebej še mladim, velja prigrčen pozdrav z željo, da bi jim bilo pri nas lepo!

Kakor vsa zadnja leta bomo tudi letos praznovali v prvem tednu julija IZSELJENSKI TEDEN. Letošnji gostitelj bo izseljenska matica Makedonije, ki bo organizirala osrednje prireditve v znanem letovišču Sava pri Skopju. Za obisk teh prireditve bodo izseljenske matice iz posameznih republik organizirale posebne izlete, ki bodo rojake povedli skozi lepe kraje naše dežele. Tudi izseljenci iz Slovenije se bodo udeležili glavnih prireditve, ki bodo 2. in 3. julija. Dne 4. julija, za dan borca, ko praznujejo ZDA dan ameriške neodvisnosti, pa bo v Sloveniji veliko srečanje ameriških izseljencev na pikniku, ki bo letos na prijaznem Otočcu. Na to prireditve, ki bo letos v Sloveniji med največjimi, prireditvami za ameriške rojake, se Dolenjeci že dolgo in skrbno pripravljajo, da bodo gostje, ki jih prav gotovo ne bo malo, tudi letos vsestransko zadovoljni.

Prihod ene izmed letošnjih skupin naših izseljencev na zagrebško letališče

TELEVIZOR: v Apnenik pri Krškem!

Teden dni so bili v izložbi prodajalne »Oprema« na Glavnem trgu razstavljeni dobitki, ki jih je Dolenjski list zbral s pomočjo domačih podjetij in hamenil svojim naročnikom za veliko vsakoletno nagradno žrebanje. Mnogi so ogledovali lepe dobitke, saj je bilo v tem času pred izložbo vedno precej ljudi, in vsak si je zaželel to ali ono reč. Vsi, ki so pravočasno plačali naročnino, so upali na dobitke, tistem pa, ki je niso plačali, je bilo žal. Vendar bodo tudi letos kakor vsako leto mnogi razočarani, kajti naročnikov je že 17.820 (naklada lista 18.820), dobitkov pa le 100, zato je negomoče, da bi vsak naročnik kaj dobil. Povsem odveč so zato očitki, češ: »Ze 10 let sem naročnik, pa nisem še nič dobil!« Dragi naročniki, ni naša krivda če se vas sreča ogiblje - saj potrika lahko le na vsakih 178 vrat enkrat...

Izid žrebanja

1. moška srajca (»Potrošnik«, Črnomelj) - Jože Gabrič, Kališevca 1, p. Senovo; 2. - 4. tri kolobarje sira (Mlekarna Novo mesto) dobe: Minka Vene, Hotel Metropol - Novo mesto; Peter Vujčič, BETI - Metlika, in Jože Polšak, Ledina 50, p. Sevnica; 5. - 9. po 10 kg ovojnega papirja (Konfekcija papirja - Videm-Krško) dobe: Marija Pirkovič, Nad mlini - blok III, Novo mesto; Celestina Anžiček, Zagorica 8 - p. Mirna; Ivan Plevanč, Mirna na Dol.; Tončka Dulc, Glavni trg 6 - p. Sočani; Anton Blatnik, Dol. Grčevje - p. Otočec ob Krki; 10. 1. toni premoga (rudnik rjavega premoga Senovo) - Anton Plut, Gor. Paka 9 - Črnomelj.

11. 10 dni brezplačnega oddiha (Zdravišče Šmar-

Brežice) - Jože Derganc, Mirna 71; 20.-23. po 5 buteljke pristnega cvička (darilo Zadružne kleti iz Kostanjevce) dobe: Dragica Volčanšek, Bošanj 14; Franc Simčič, Hrast 21, p. Vinica; Jože Turenšek, Pavlova vas 46, p. Pišce; Tone Petje, Kasteleceva 11, Novo mesto.

24. izdelava damskega kompleta (»Obrtnik«, Novo mesto) - Fani Pugelj, Metlika 74; 25. opeke za 10.000 din (Novomeška pekarna, Zalag) - Martin Oštir, Hrastruk 3, Podbočje; 26. izdelava moške boljše obleke (Krojač, Novo mesto) - Janez Kastelic, Vrh pri Pahi 13, Otočec ob Krki; 27. stropna električna svetiljka (Elektrotehnično podjetje, N. m.) - Alojz Keglovč, Padersičeva 8, Novo mesto; 28. tri steklenice alkoholnih pijač (Hotel Metropol, Novo mesto) - Milan Sotošek, Senovo 193; 29. en stol (Splošno mizarstvo, Dvor) - Janez Slak, Jordan Kal 3, Mirna peč; 30. moška srajca (»Ljudska potrošnja«, Brežice) - Franc Urbančič, Gor. Polje 8, Straža.

31.-32. dve pans svetiljki (»Belt«, Črnomelj) - Stanek Romih, Telče 18, Tržišče na Dol., in Franc Pavlovič, Dol. Pirošica 21, Cerklje ob Krki; 33.-37. potopni gospodinjiski grelec (darilo »Belt«, Črnomelj) dobe: Ana Balkovec, Sečje selo 14, Vinica; Alojz Vojščak, Mali Gaber 13, p. Veliki Gaber; Rudolf Kranjec, Kristanova 21, Novo mesto; Alojzij Pirc, Jurka vas 9, Straža; Dominik Klavžar, Poklek 3, Bianca; 38. fotelj »Nada« (Tapetnik, Novo mesto) - Simo Jakovac, Marindol 17, Adlešiči, 39. fotelj »Rado« (Tapetnik, Novo mesto) - Franc Dobovšek, Bošanj 49; 40. parfumerijska kasetna (Drogerija, Novo mesto) - Ljudmila Jerman, Beograd, Braće Nedića 1 a/4.

41. moška obleka (Novoteks, Novo mesto) - Marija Jakičević, Adlešiči 17; 42.-43. po eno pleteno jopico (Novoteks, Novo mesto) dobita: Marija Fink, Meniška vas 16, Dol. Toplice, in Milan Vodopivec, Gradnje 1, Bela cerkev; 43.-49. po eno jopico (»Dolenjka«, Mirna peč) dobe: Jože Hribar, Ratje 33, Hinje; Anton Olaj, Zalag 24, Novo mesto, Marija Kastelic, Ragovo 5, Novo mesto; Vladimir Znidarič, Jesenice 19, p. Jesenice na Dol.; Polde Rus, Meniška vas 2, Dol. Toplice; Tinca Povše, Slavkova 6, Novo mesto; 50. stoječi obsejalnik (»Opremales«, Novo mesto) - Polde Kašič, Migočca 5, Mirna.

51. par otroških čevljev (Industrija obutve, N. m.) - Jože Zaman, Vinji vrh 48, Bela Cerkev; 52. električna keramična peč (»Ela«, Novo mesto) - Franc Planina, Brežina 46, Brežice; 53. podstavek za kopalno peč (»Lič«, Črnomelj) - Jože Baškovič, Trnje 16, Brežice; 54. 500 zidakov (Pionir, Novo mesto) - Alojz Perušič, Butoraj 16, Črnomelj; 55. par ženskih čevljev (»Sloga«, Sevnica) - Jožica Potočar, Vel. Bučna vas 14, Novo mesto; 56. ženski

ZAHVALA

Vsem podjetjem in kolektivom, ki so tudi letos sodelovali v tradicionalnem nagradnem žrebanju za naročnike DOLENJSKEGA LISTA, se ob zaključku letošnjega žrebanja javno toplo zahvalujemo s prošnjo, da ohranijo tako naklonjenost domačem ugledu SZDL, tudi vnaprej!

**UREDNIŠTVO
IN UPRAVA
DOLENJSKEGA
LISTA**

predpasnik (Šiviljsko podjetje, Metlika) - Milan Gabron, Stara vas 58, p. Bizeljško; 57. par čevljev (»Resa«, Videm-Krško) - Joži Kurent, Glink 5, Mirna; 58. električni likalnik (»Resa«, Videm-Krško) - Franc Mežan, Gor. Ponikve 26, Trebnje; 59. kolekcija cigaret (trg. podjetje »Promet«, Videm-Krško) - Jože Slovenec, Dečno selo 4, Artiče; 60.-61. po štiri steklenice pijač (»Belsad«, Črnomelj) - Franc Golobčič, Trebelnik 6, Podbočje, in Ivan Dorjak, Dol. Skopice 40, Krška vas.

62. 1 m drv (KGP Brežice) - Janez Spilek, Prilipe 16, Brežice; 63.-64. po tri steklenice pijač (»Dana«, Mirna) - Marija Kastelic, Sentjurje 12, Mirna peč, in Tončka Uršič, Prečna 14, Novo mesto; 65.-66. po eno moško srajco in nogavice (»Ljudska potrošnja«, Brežice) - dobita: Dušan Šihan, Podkraj 41, Velenje, in Agata Kobe, Pristava 26, Stopiče.

98. radijski sprejemnik (Trg. podjetje DOLENJKA, Novo mesto) dobi: Jožefa Janežič, Malkovec 5, p. Tržišče na Dol.

99. prenosni šivalni stroj (darilo tovarne živalnih strojev »Mirna«) dobi Marija Ajster, Zupeča vas, p. Cerklje ob Krki.

100. televizijski sprejemnik, darilo Dolenjskega lista, dobi: Franc Božič, Apnenik 6, Videm-Krško 1.

Pesem bratstva in enotnosti na brežiških ulicah

(Nadaljevanje s strani)

cah! Tovariš Franc Kimovec-Ziga je najprej pozdravil vse udeležence in spregovoril nato o odgovornih nalogah prosvetnih delavcev in družbe v odnosih do šolstva. Poudaril je, da morajo dobre besede na tem področju spremljati tudi dobra dejanja. Nato je govoril o novih ukrepih v našem gospodarstvu in pozval k nadaljnji krepitvi vsega našega samoupravljanja. Med drugim je tudi dejal, da kaže obračun šol v vseh krajih države lep napredek in pomembne uspehe. Pozdravil je tako srečanja kot je brežiški zlet bratstva in enotnosti, kakršnih naj bo v prihodnje še več. S toplo čestitko mladine in odraslih tovariš Titu je tovariš Kimovec zaključil svoja izvajanja.

GOJIMO PLEMENITI PATRIOTIZEM!

Kakor tov. Kimovec, so ljudje na stadionu navdušeno pozdravili nato tudi predsednika ObLO Trešnjevka iz Zagreba, tovariš

legacij iz vseh glavnih mest naših republik, tako da je bila v nedeljo na brežiškem stadionu zastopana domala vsa naša domovina. Ocenil je nedeljski zlet kot plemenit doprinos k nadaljnji graditvi in utrjevanju bratstva in enotnosti, hkrati pa je pohvalil dobro

»Vzgoja mladega rodu v plemenitem patriotizmu je hkrati najlepša oddolžitvev herojem naše revolucije...« je med drugim dejal tovariš Jagić, predsednik ObLO Trešnjevka iz Zagreba

pot naših šol, ki na tak način goje jugoslovanski socialistični patriotizem. Tovariš Jagić je zatem govoril o veliki odgovornosti učiteljev, staršev in članov odborov Socialistične zveze za zблиževanje in osebne stike, poznanstva in prijateljstvo naših pionirjev.

Z zborovanja so nato poslali pozdravne brzobjavke tovarišu Titu, dr. Vladimiru Bakariću in Vidu Tomišić, predsednici Ljudske skupščine LRS. Pionirji iz Zagreba in Brežice so si iz-

menjali darila, nakar je sledil krajši kulturni program na stadionu. Tam so bila nato tudi športna srečanja, v dvorani Prosvetnega doma pa je bila kvalitetna skupna prireditev učencev osnovne šole »Bratstvo i jedinstvo« iz Zagreba in druge osnovne šole iz Brežic. Popoldne je bila v domu revija pevskih zborov brežiške občine, na

stadionu pa so bile spet športne igre.

Prvi DAN BRATSTVA IN ENOTNOSTI udeležencev iz Zagreba in Brežic je bil resnično čudovit praznik ljubezni do domovine, poln plemenitih nagibov in resnično patriotske vzgoje mladega rodu do naše domovine. Njegovim organizatorjem gre javna pohvala za uresničenje srečanja, kakršnih naj bi bilo prav v našem okraju na meji z bratsko hrvaško republiko v bodoče še veliko več!

Tg

Nekaj bizeljskih

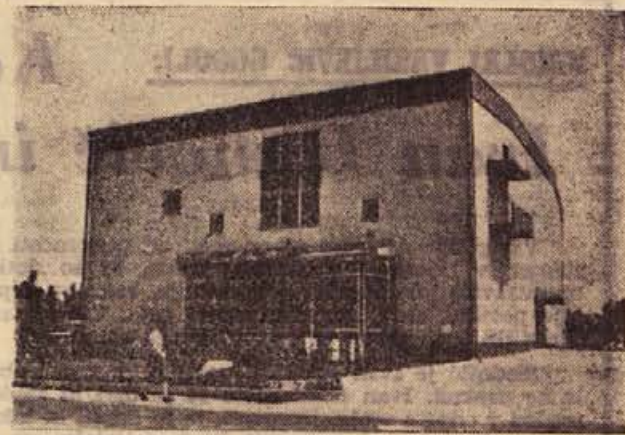
3. junija je bil na Bizeljskem zbor občanov. Razpravljali so o kmečkem zavarovanju, davčni obveznosti in gradnji nove ceste iz Dramelj proti Vitni vasi. Obravnava je pokazala, da so bili kmečki zavarovalci zelo slabo poučeni o vseh vprašanih kmečkem zavarovanju, kakor tudi o višini prispevka, ki ga morajo plačevati v ta namen. Glede ceste iz Dramelj proti Vitni vasi so menili, da jo je treba dokončati, saj so na njej opravili že okrog 48.000 prostovoljnih delovnih ur.

S krajevnim samoprispevom bi v letu dni zbrali okrog milijon 100 tisoč dinarjev. Sredstva, ki bi se stekala pri krajevnem odboru, bi uporabili za gradnjo vodovoda v bizeljski šoli, medtem ko bi v njenih podružničnih šolah uredili notranje prostore in nabavili nov inventar.

Odkar je izšla nova uredba o odkupu živine, opažajo na Bizeljskem marsikatero neprijetno novost. Pojavljajo se črni zakoli, živinorejci pa prodajajo govedo tudi na hrvaških sejmi in precej dražje kot na domačem sejmu.

Pred dnevi so na Bizeljskem ustanovili iniciativni odbor, ki bo v kratkem sklical

občni zbor novega turističnega društva. Pogojev za turizem ima tudi Bizeljsko veliko, zato je pobuda, da se tako društvo za bizeljsko območje ustanovi, nedvomno pohvalna.

Ob dnevu mladosti je vse Brežičane, zlasti ljubitelje kulturnih prireditev, razveselila novica, da je odprt prosvetni dom. Ta javna kulturna zgradba je najmodernejše opremljena in prostorna, zato bodo v njej lahko organizirali tudi večje kulturne priredive. Brežiško prosvetno društvo oziroma dramska sekcija pa je končno le dobila prostor, kjer bo lahko nemoteno naštudirala marsikatero igro. — Zdalj nadaljujejo dela za klubske prostore, knjižnico, mladinsko sobo in nove prostore za delavsko univerzo, v pritličju novega doma pa bo tudi velika sejna soba. Vse kaže, da bodo prostori, ki jih zdaj gradijo, res nadvse praktični, lepi, udobni in vsestransko uporabni. Če bo šlo vse po predvidevanjih, bodo dom dogradili do letošnje jeseni.

Dvoje seminarjskih srečanj

Ob večerni politični šoli, ki je postala v Brežicah sistematična oblika idejno-političnega izobraževanja, se postopoma razvijajo tudi druge oblike tovrstne vzgoje. Za zaključek sezone sta občinski komite ZKS in delavska univerza pripravila dva kratka seminarja: prvega za nove

člane Zveze komunistov, drugega pa za sekretarje osnovnih organizacij ZK.

Mladi komunisti so se na predavanjih seznanili predvsem s programom in statutom ZK, z vlogo in nalogami Zveze komunistov, s političnim položajem v svetu in pregledom delavskega gibanja. Ob zaključ-

ku so izjavili, da so takšna seminarjska srečanja zelo koristna, posebno zato, ker marsikdo ob preobilen političnega dela zanemari politično vzgojo, tu pa dobi napotke za delo v organizaciji in pobude za lastno izpopolnjevanje.

Program seminarja za sekretarje je obsegal predavanja o ideološko političnih osnovah dela v ZK, o stališčih ZK do sodobnih mednarodnih dogajanj, o metodi vođenja sestankov in tekočih organizacijskih nalogah. Kot dopolnilo teme o vođenju sestankov in razprave so slušatelji predlagali posebno predavanje o tem, kako se pišejo zapisniki, ker so ti v večini organizacij pomanjkljivi.

Splošen vtis o seminarju je dober. Udeleženci so z zanimanjem poslušali predavanja in sodelovali v razpravi, čeprav jih je nekoliko obsejni program utrudil. Predlagali so, da bi se zbrali večkrat na krajših predavanjih.

Tovariš dr. Ivan Ribar je obiskal Brežice

Brežice so imele v preteklem tednu skupino dragih gostov: tu so se zbrali učitelji in učenci vseh osnovnih šol v Jugoslaviji, ki nosijo ime narodnih herojev bratov Ribarjev, znanih junakov naše revolucije. Medtem ko je bilo pedagoško-strokovno svetovanje vzgojiteljev s teh šol že prej v Zagrebu, se je zbrala v sredo v Brežicah mladina teh šol in se pomerila v medsebojnih nastopih. Izmenjava izkušenj in pogledov na reformirano šolo je bila zelo koristna, srečanje mladine teh šol z učenci osnovne šole Brežice I pa je bilo pristrčna manifestacija bratstva in enotnosti vseh jugoslovanskih pokrajin. Šest so se vzgojitelji in zastopniki učencev šol bratov Ribarjev iz Beograda, Zagreba, Skopja, Tabanovca in Semizovca, pridružili pa so se jim še prosvetni delavci Brežic. Tekmovanje na brežiškem

stadionu si je ogledal tudi dr. Ivan Ribar, ki ga je zbrana mladina navdušeno pozdravila. Na popoldanski kulturni prireditvi, ki jo je gostom pripravila mladina osnovne šole Brežice I, je spregovoril tudi dr. Ribar, ki je pred leti predlagal, da bi se učenci iz šol, ki nosijo ime njegovih dveh sinov-junakov, bližje spoznali in spoprijateljili.

Prijeten je bil tudi družabni večer učiteljev vseh šol, ki so prišli na srečanje v Brežice. Makedonska, srbska, hrvaška in slovenska beseda je povezala zbrane vzgojitelje, ki so se menili o skupnih skrbeh in v prijetni zavesti, da opravljajo plemenito delo.

BREŽIŠKE VESTI

STOLP SE VEDNO NI POKRIT

Restavriranje žužemberškega gradu je že dve leti na mrtvi točki. Les za pokritje treh stolpov s strešno opako vred že tretje leto stoji na grajskem dvorišču...

Spomnili so se sromeljske tragedije

Ob odkritju spominske plošče v Sromljah 17. junija

Nekam počasi se je leta 1945 poslavljala zima iz sromeljskih gor. Toda še bolj željno kot pomladi so prebivalci okoli Sromelj in Pišec tiste dni pričakovali konec vojne in svobode, ko si bodo spet lahko segli v roke mati in sin, žena in mož, oče in otroci.

Prebivalci vinorodnih sromeljskih gor so namreč od jeseni 1941 častno prenašali bremena in žrtve partizanske vojne. V okolici Sromelj se je novembra 1941 tri tedne zadrževala Brežiška četa, ki so ji prvi sromeljski aktivisti preskrbeli varno zavetje v hrabrih preseljencev, prenašali hrano in borce vodili v akcije.

Jeseni 1942 je v gozd Trobojnik v okolico Sromelj prišla iz Dobrovelj v Savinjski dolini druga četa Kozjanskega bataljona, iz katere je čez dobro leto zrasel samostojen bataljon. Spomladi 1944, na dan tretje obletnice ustanovitve

OF, pa je bil v gozdu Drenovcu nad Sromljami ustanovljen Kozjanski odred. Njegove enote so se pogosto zadrževale v Sromljah in v bližnji okolici. Celo Sromeljsko je bilo eno samo preskrbovalno zaledje kozjanskim borcem, včasih pa, posebno decembra 1944, prizorišče bojov in divjega pustošenja nemške soldateske in ustaških roparskih band.

In ko so Sromljani leta 1945 tako željno pričakovali sonca in svobode, se je v njihovem kraju v noči od 2. na 3. marec poslednjič izdijala nevihta onemoglega besa pripadnikov vermanskega, ki so pod vodstvom proslulih voditeljev Medica in Rottmana izvršili svoje poslednje gnusne zločine, ki jih prebivalci Sromelj in Pišec ne bodo nikoli pozabili.

Pri Petanu na Lastinah pri Sromljah se je februarja 1945 zdravil Potočnik, namestnik komisarja I. čete v prvem bataljonu Kozjanskega odreda. Tu in tam ga je obiskal namestnik komandirja v isti četi Franc Ogorevc, ki je bil doma iz Sromelj. Kdo ju je opazil, pošiljal vermanov, poslani

špijon ali domačin, še danes ni znano. Znani pa so dogodki, ki so se tiste usodne noči izpolnili nad prebivalci teh krajev.

Besarabski ali kočevski vermani so se zvečer 2. marca s ceste, ki vodi proti Pišecam, odpravili na svoj krvoločni pohod proti Sromljam. Spotoma so preiskovali in sejali razdejanje po vseh hišah, kjer so se bile luči ali so se jim sicer zdele sumljive. Pri Sumraku na Tratah v vasi Suhadol so tako zajeli borca Franca Latina iz Globokega in ga vodili s seboj na pohodu. Pri Zagnajstru v Blatnem so nato najmlajši sedemletni hčerki, ki je šla odpirat vrata, pretresili obe nogi, nedaleč od hiše pa so ustrelili mater Antonijo Zagnajster ter srednjo hčerko Nežiko. Starejšo hčerko Antonijo in komandirja kurirske TV postaje pri Sv. Jeditri Ivana Ogorevca, ki so ga v hiši pri Zagnajstru iznenadili in ujeli, pa so skupaj z že prej ujetim Francem Latinom vodili proti Sromljam.

Pri Petanu, kjer sta bila tisti večer namestnik četnega komandirja in komisarja Franc Ogorevc in Potočnik,

so vermani neopazno obkobilili hišo, pri Zagnajstru ujetega Ivana Ogorevca pa govorici poklical iz hiše svojo tovariša. Vendar je Franc Ogorevc v hiši takoj spoznal zvijačo vermanov in začel najprej skozi zaprta vrata streljati nanje, nato pa pričel borbo skoz okno v prednji sobi hiše. Ko so se vermani poskrili za vogali in drevjem, se mu je zdel najbolj ugoden trenutek za beg. Skočil je skoz okno, še prej pa pozval svojega tovariša Potočnika in vso Petanovo družino, naj mu sledijo. Vendar sta to storila samo Potočnik in najmlajša hči Petanove družine sedemletna Nežika, ki je v spalni srajci in bosa po novo zapadlem snegu sledila obema borcema in se skupaj z njima rešila.

V tem bliskovitem spopadu je Franc Ogorevc, ki se je rešil le zaradi izredne prisebnosti in urnosti, uspešno likvidirati tri vermane

in enega težko raniti. Po divjani vermani pa so se tedaj zverinsko znesli nad Petanovo družino. Zažgali so hišo in kot pobesneli streljali v plamene. Prestrašeni člani družine so zato ostali v hiši in mučeniško končali v dimu in plamenih.

Da bi svoje zverinsko početje še stopnjevali, so vermani ob zidu najprej ustrelili ujetega borca Ivana Ogorevca in Antonijo Zagnajster, ki ju je moral ujeti partizan Franc Latin z nositi pod ostreje goreče hiše. Nato pa so ustrelili še Latina in ga zavlekli k mrtvim tovarišem. V razvalinah Petanove hiše pa so tisto noč zgoreli oče in mati, dve hčeri in sin. Enajst žrtev je terjala tista strahotna marčna noč.

V nedeljo, 17. junija, ob 14. uri popoldne bodo po 17 letih od tistih strašnih

Razveselite znance in svoje v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Za turistično sezono v komuni

Crnomaljska komunna ima zaradi naravnih lepote izredne pogoje za razvoj turizma. Temelj turizma pa je gostinstvo. Kaj smo ugotovili ob nedavnem pregledu gostinskih obratov? V 16 gostiščih smo našli vrsto pomanjkljivosti, največ jih je bilo v zasebnih gostilnah. Oprema je izrabljena, sanitarije so neurejene, lokali pa so slabo vzdrževani. Napačno je mišljenje, da mora gostišče nuditi samo pijače; gostilničarji se bodo morali truditi, da bodo postregli gostu tudi s toplimi in mrzlimi jedili in z različnimi posebnostmi naše kuhinje. Turistično društvo bo natisnilo večjo količino razglednic, ki bodo prikazovale naravne lepote naše komunne. Gostom naj bodo razglednice na razpolago v vsakem gostišču.

Camping na Vinici je pripravljen za sprejem doznanih in tujih gostov. Turistično društvo je v njem uredilo 7 sodobno opremljenih spalnic s 13 ležišči.

Gostinski obrat lahko v lepem vremenu sprejme 100 gostov, na camping prostoru na ravnici ob Kolpi pa se da postaviti večje število šotorov. Kolpa je bogata rib, zato bodo turisti lahko dobili začasno dovoljenje za ribolov. Tudi nekaj čolnov, ki jih bodo gostje lahko dobili na posodo, je pripravljenih. So

NOVICE CRNOMALJSKE KOMUNE

dobno opremljena kuhinja v gostišču pri campingu bo skrbela za toplo hrano. Urejen je prostor za parkiranje pri campingu, do koder lahko po novi cesti pripeljejo avtomobili.

Planinski dom na Mirni gori se je razvil v priljubljeno in daleč znano planinsko postojanko. Obiskali so jo že mnogi turisti iz vse Jugoslavije, pa tudi

mnogi tujci. Vsako je očaran nad lepo okolico in izrednim razgledom. Lepo urejeni dom ima 9 sob z 31 posteljami. Sobe so sodobno urejene, razen tega pa je na razpolago skupno ležišče za 19 oseb. V gostinskih prostorih se lahko udobno namesti 82 gostov. Po preurejeni cesti lahko pripeljejo do Planinskega doma na Mirni gori osebni avtomobili in avtobusi z 32 sedeži.

Lovski koči Topli vrh in Zagradec, ki sta last lovskih družin Loka in Crnomelj, sta namenjeni turistom lovcev. Koči nimata stalne oskrbe, turisti pa lahko dobe ključke pri lovskih družinah. V okoliških gozdovih je veliko divjadi, ki se je zadnje čase zelo razmnožila. Domači in tuji turisti lahko dobe dovoljenje za odstrel. Letos bo treba odstreliti tudi nekaj medvedov in srnjadi.

Hotel Lahinja v Crnomlju je sodobno urejen gostinski obrat z 21 sobami, v katerih je 34 ležišč, s kopalnicami in ostalimi udobnostmi. Obednica in točilnica lahko sprejmeta 100 gostov, na vrtu pa je dovolj prostora za 160 gostov. V času turistične sezone je vsako soboto na vrtu ples, ki ga priredijo po dogovoru z gosti tudi med tednom. V hotelu Lahinja je turistom na razpolago turistični informator, ki jim bo postregel z navsveti in pojasnil za vsa potovanja in ogleda po Beli krajini.

Jože Skof

5. proselave ob 20-letnici partizanskega napada na Stari trg v Poljanski dolini: pogled na tribuno med govorom predsednika OLO tovariša Nika Belopavloviča

Ena zlata, 20 srebrnih!

4. junija je bila v Prosvetnem domu v Crnomlju proslava v počastitev dneva krvodajalcev. Organiziral jo je občinski odbor Rdečega križa s sodelovanjem pionirskega pevskega zbora Crnomaljske osemletke pod vodstvom tovarišice Sajatove.

Predsednik komisije za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK tov. Janko Gorjanc je v uvodnih besedah poudaril pomen te akcije, s katero rešujemo življenja delovnih ljudi.

Krvodajalska akcija zavzema vedno širši krog in se šteje za eno izmed glavnih obveznosti državljanov. Tako se je v zadnjih dveh letih odzvalo v Crnomaljski komunni nad 1.800 oseb, ki so hotele darovati kri. Vendar jih je od

teh nekaj izpadlo pri zdravniških pregledih. 1960 in 1961 je dalo kri 702 ljudi, med njimi so bili tudi taki, ki so darovali kri že po trinajstkrat in tudi več, za kar jim moramo biti še posebno hvaležni. Do sedaj se je v teh akcijah posebno izkazal kolektiv tovarne »Belta«. Preteklo jesen je 73 članov tega kolektiva darovalo kri.

V zadnji dve letih je transjuzijska postaja dobila od 702 ljudi 209 litrov krvi. Ob darovali kri. Med temi je bil slovesnosti je Rdeči križ podelil 21 odlikovanj krvodajalcem, ki so že več kot petkrat tudi tov. Jože Stukelj, delavec iz Rožanca, ki je prejel zlato značko za trinajstkratni odzem krvi.

Občinski odbor RK in komisija za krvodajalstvo želita, da bi se tudi letošnji je-

senski akciji odzvalo čimveč ljudi, posebno delovni kolektivi. Odzem krvi bo septembra.

Vsem odlikovancem priskrbe čestitke in zahvalo!
LOJZE STARIHA

Gostovanje pevcev v Adlešičih

3. junija je moški pevski zbor iz Crnomlja pod vodstvom Andreja Petka gostoval v Adlešičih. To je bil za vse zelo lep kulturni dogodek. Pristrčno in polno so zveneli glasovi iz grl pevcev, ki bodo poslušalcem ostali še dolgo v spominu.

Adlešičani se vsem nastopajočim in pevovodji tov. Petku iskreno zahvalujemo ter prosimo, naj nas še obiščejo.

Veselje v Adlešičih: novo športno igrišče!

24. junija bodo v Adlešičih slavnostno izročili svojemu namenu športno igrišče. Ob 14. uri bo velik nastop športnikov, nato pa ljudsko rajanje.

S tem se bo uresničila dolgoletna želja učiteljskega kolektiva v Adlešičih. Lani so na valovitem zemljišču poleg šole zasadili prve lopate in začeli delati. Delo je vodila upraviteljica Elka Škrabčeva, pomagali pa so tudi učiteljski kolektiv in družbene organizacije. Ljudje so se odzvali in pomagali s krajevnim samoprispevkom. Vozili so pesek in skoraj ni bilo kmetovalca, da bi ne pomagal. Velik delež pri tem imajo tudi šolski otroci, ki so ob nedeljah, praznikih in drugih prostih dneh opravili na igrišču nad 1000 prostovoljnih delovnih ur.

Adlešičani vabijo prijatelje in znance, da se udeležijo skupnega slavlja ob otvoritvi športnega igrišča, ki so si ga sami zgradili.
Alojz Cvitkovič

Pionirji iz Gribelj v Novem mestu

Pionirji tretjega razreda osnovne šole iz Gribelj v Beli krajini so šli na šolski izlet v Novo mesto, kjer so si ogledali večje tovarne, kmetijsko šolo na Grmu, muzej in nogometno igrišče. Vsega tega doma nimajo, zato so se toliko bolj navdušeni peljali z vlakom proti Novemu mestu. Seveda je razred, ki bo izdelal z 90 odstotki, kakor je povedal učitelj Jože Vardijan, potem videl marsikaj lepega in mikavnega.

Zvonko Tkalec

Svet gojencev na kmetijski šoli

Kmetijska šola z vinogradniškim in sadjarskim oddelkom v Sevnici ima 27 gojencev in gojenk. Posebnost na tej šoli je samoupravljanje. Svet gojencev, ki se sestaja vsak teden, razpravlja o raznih problemih, predvsem o tovarstvu in šolskih zadevah. Predsednik sveta je hkrati tudi član upravnega odbora. Iz razgovora s člani sveta in mladinskega aktiva (Vincenc Debevc, sekretar sveta, Martin Krapec, predsednik sveta, Silva Široc, predsednica mladinskega aktiva) smo zvedeli o uspehih dvehletnega samoupravljanja. Povedali so, da je bilo treba opraviti razne težave, preden so prišli do uspehov. Predvsem je bilo treba nekaterim gojencem vcepiti tovarstvo in čut kolektivnosti. Prav tako so veliko razpravljali o učnih metodah.

Zdaj se gojenci pripravljajo na samostojne nastope. V ta namen imajo vsako jutro 10-minutne govorne vaje. Obravnavajo gospodarska in politična vprašanja. V prostem času imajo mladinske ure s predavanji. Predavajo mladinci sami ali pa naprosijo predavatelja. Do zdaj so imeli predavanja o beograjski konferenci, o vtisih s VII. kongresa LMS, o izvenblokovskih državah, o narodnostnih vprašanjih in podobnem. Sicer pa se redno seznanjajo s političnimi dogodki doma in po svetu. Razen tega obiskujejo 20 gojencev 1. letnik, 13 gojencev pa drugi letnik mladinske politične šole.

Gojenci imajo vsak teden 15 ur teoretičnega in 19 ur praktičnega pouka. Med urami prakse večkrat obrezujejo in urejujejo drevesnico in sadovnjake. Spomladaj so pomagali sevnški KZ in na posestvu »Matija Gubec« v Leskovcu pri Krškem obrezova-

ti drevje. Letos so obrezali 7.200 dreves, obrezovali pa so tudi vinske trte na Trški gori pri Novem mestu. Upravitelj kmetijske šole tov. Bogovič je poudaril, da je s svojimi fanti in dekletki zadovoljen, predvsem pa mu je všeč njihova skromnost in prizadevnost.

Tega se gojenci sami zavdajo. Zato so uvedli red. Ta-

Stanko Škočir

Med upokojenci v Tržišču

V razgovoru s člani odbora društva upokojencev v Tržišču smo zvedeli, da je med 178 člani največ rudarjev. Na šestankih obravnavajo pokojninske zadeve in pokojninsko zavarovanje. V preteklem letu se je društvo zavzelo, da so nekateri člani prišli do večjih pokojnin. Na prihodnji seji pa bodo razpravljali o izletu, ki ga nameravajo organizirati v doglednem času. — Ze od 1956 je predsednik društva Alojz Gorenc iz Gabrijel, tajnik pa Ferdo Plesničar iz Tržišča. Pred kratkim je tajnik društva praznikoval 70-letnico. Želimo, da bi še dolgo opravljal tajniške posele.
D. B.

Na postaji v Pijavcah

Popotnik, ki čaka na postaji Pijavice, se čudi sredus, ki vlada pred nedograjenim poslopjem. Pred stavbo ni počiščeno, če pa pogledaš v notranjost, se zgroziš: ljudje zamenjujejo postajo s straniščem. In vendar, komu je to v čast? Čas je, da bi kdo preprečil tako nesnago, ki jo puščajo za seboj nekulturni ljudje.

Uspešno delo Partizana

Na zadnji seji je upravni odbor TVD Partizan v Sevnici sprejel več pomembnih sklepov.

Po ugotovitvi, da vsi oddelki redno vadijo, je bilo na predlog vodniškega zbora sklenjeno, da bo 1. julija društveni nastop. Odbor bo k sodelovanju povabil tudi sosednja društva. Dalje je odbor sklenil, da priredi 17. t. m. za vse telovadce članstvo in mladino izlet v Kočevski Rog in Smarješke Toplice. V nadaljnji razpravi je bil odobren znesek 290.000 din za preselilo na taborišče na Bevarskem. Po vrnitvi

starost je dočkal kljub rahlemu zdravju in naporom, prestanim v prvi in drugi svetovni vojni. V pogovorih zna veliko povedati o doživljajih na ruski, romunski in italijanski fronti, bolj nerad pa se spominja 1942. leta, ko so ga Nemci skupaj z družino prisilno preselili v taborišče na Bevarskem. Po vrnitvi

SEVNIŠKI VESTNIK

Nove pobude Ljudske tehnike

Zadnjega maja je bilo v Ljubljani posvetovanje Ljudske tehnike. Udeležili so se ga zastopniki republiškega odbora Ljudske tehnike in raznih okrajev širom po državi. Posvetovanja se je udeležil tudi predstavnik okrajnega odbora Ljudske tehnike v Novem mestu.

Posvet, ki se je začel v Zagrebu in končal v Ljubljani, je odgovoril na več perečih vprašanj. Predvsem je bilo govora o delu in vlogi Ljudske tehnike v komunni ter industriji, o stanovanjskih skupnostih, razen tega pa so se pomenili še o novih dejavnostih Ljudske tehnike. Vsa ta vprašanja bodo obravnavana tudi na jesenskem kongresu Ljudske tehnike Jugoslavije, kjer bo hkrati zarisana nova pot te dejavnosti, ki dobliva vedno večji krog pristašev.

V sedanjem obdobju je poglavitna skrb, da uveljavimo oblike tehnične dejavnosti med neposrednimi proizvajalci. Za prebivalstvo stano-

vanskih skupnosti bo treba organizirati predavanja o uporabi strojev in naprav, ki se vedno bolj uveljavljajo v modernem gospodinjstvu. Na splošno pa bo treba opustiti klasične in zastarele prireme sleherne dejavnosti. — Tehnična dejavnost naj se vedno bolj uveljavlja tudi med mladino, zato bodo Jugoslovanske pionirske igre prihodnje leto izvedene pod naslovom »Tehniko mladine«.

Seminar in plenum OK LMS

Okrajni komite LMS v Novem mestu prireja 22. in 23. junija seminar za svoje člane. Udeleženci dvodnevnega seminarja bodo slišali več zanimivih in poučnih predavanj na teme: »Komuna v novem gospodarskem sistemu in v luči nove ustave«, »Perspektivi plan okraja«, »Idejni in politični problemi ter vloga subjektivnih sil«, »Problemi solstva in izobraževanja« in »Šolska samouprava«. Seminar bo v prostorih dijaškega internata v Smihelu pri Novem mestu.

24. junija pa bo v istih prostorih zasedal plenum okrajnega komiteja LMS. Poglavito vprašanje, o katerem bodo razpravljali, je problematika in dejavnost mladine vaskih aktivov, kmetijskih zadrug in kmetijskih posestev.

Preprečujemo nesrečo z redom in delovno disciplino!

KOMISIJA: pomoč delavskim svetom

Občinska komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah in zavodih se je od izvolitve že večkrat sestala. Sprva so se člani komisije seznanili z delom in vlogo komisije nato je razpravljala o problemih storilnosti in nagrajevanja. Na zadnji seji so začeli že obravnavati pravilnike posameznih gospodarskih organizacij.

Od mesta do železniške postaje: kmalu po asfaltu

Glavno križišče v Metliki že dobiva svojo obliko. Kmalu bomo dobili lepo in prepotrebno asfaltirano cesto do železniške postaje. Kamion za kamionom dovažajo gramoz iz Kolpe, saj je bilo treba veliko izkoptati, ker je bil teren slab. V prvem delu so robniki postavljali. Največja ovira bo kanalizacija, ki jo bodo položili do postaje.

Tov. Bižal, ki je vodil graditev ceste že v Metliki, nam je dejal, da bodo morali za oba odseka pripekljati okoli 12.000 kub. metrov gramoz. Način asfaltiranja z rečnim gramozom, ki ga bodo uporabili pri nas, so šele lani pri-

trebne dokumentacije pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnega dohodka. Za podaljšanje pa je zaprosila le ena gospodarska organizacija.

Sestavljeni pravilniki so zelo zapleteni in učenil, da jih neposredni proizvajalci težko razumejo. Zber proizvajalcev občinskega ljudskega odbora je o njih samo načelno razpravljati in se ni spuščal v konkretno obdelavo posameznih pravilnikov, zato bo morala komisija opraviti to delo in proučiti pravilnike, ki

sli iz Nemčije. Strokovnjaki so mnenja, da se bo dobro obnesel.

Sedaj imajo zaposlenih okrog 200 delavcev, vendar bi jih še potrebovali. Prav bi prišli brigadirji, da bi šlo delo hitreje.

Z asfaltiranjem bodo začeli okoli 8. julija, če ne bodo nastopile posebne težave zaradi vremena ali česa drugega.

Za ureditev mesta

Komunalna uprava v Metliki se je letos z vsjo pazljivostjo lotila ureditve mesta. Razkopanine izginjajo, urejajo parke itd. V kratkem bo Metlika spremenila svoje lice.

so začeli veljati v začetku letošnjega leta. Noben pravilnik ni sestavljen povsem pravilno; poleg tega se nekatere gospodarske organizacije niso ravnale po sprejetih navodilih, kajti drugače ne bi prišlo do prevelikih neskladnosti v delitvi osebnega dohodka v primerjavi s proizvodnjo in storilnostjo. Takšnih podjetij je več: Mesarija in klavnica, Siviljsko podjetje, Vinska klet, Kmetijska zadruga, Pečarija. Velika nesorazmerja so zlasti pri manjših obrtnih podjetjih, kjer gospodarijo brez pravega gospodarskega računa. O vsem tem bo moral razpravljati zbor proizvajalcev na prvi seji.

Na zadnji seji je komisija razpravljala o pravilnikih dveh gospodarskih organizacij: tovarne Beti in Splošnega trgovskega podjetja. Čeprav pravilnik o delitvi čistega dohodka tovarne Beti ni stalo določena razmerja med skladi in osebnimi dohodki (osebni dohodki ne smejo presežati 87 odstotkov čistega dohodka), vendar je komisija priporočala drsno lestvico. Tudi zaključne določbe, da ima delavski svet pri spreminjanju pravilnika neomejene možnosti, bo treba natančneje določiti. Razponi pri osebnih dohodkih so preveliki in jih bo treba popraviti. Tudi glede pravilnikov Splošnega trgovskega

podjetja je dala komisija več pripomb.

Ponekod so se pojavljala mnenja, da ima komisija neomejene možnosti in da bo rešila vse probleme izključno sama, kar pa je popolnoma nepravilno. Se vedno imajo delavski sveti podjetja iste pravice kot prej, komisija jim bo samo v pomoč, da bodo znali pravilnike popraviti in odpraviti neskladnosti.

V komisiji za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov gospodarskih organizacij in zavodov so: Zvonko Hanzelj, predsednik, Zvonko Pavlovič, tajnik, Franc Molek, Zvone Jerman in Jože Jankovič, člani.

TEŽAVE LJUDSKE UNIVERZE

Ljudska univerza je bila v naši občini ustanovljena leta 1960. V lanskem letu, ki zajema tudi del sezone 1961/62, je bila kljub pomanjkanju finančnih sredstev precej delavna. V marcu 1961 je bila zaključena večerna šola za odrasle, ki jo je uspešno končalo 52 gojencev. V jesenski sezoni pa je bilo v drugem letniku 24 učencev. Organizirani so bili trije enodnevni seminarji in en dvodnevni z okoli 150 udeleženci. Organiziranih je bilo veliko predavanj za javnost z različnih področij, na katerih je bilo 1800 poslušalcev. Posebno dejavnost predstavlja potujoči kino, ki je imel 44 predstav v treh krajih. Predvajali so 15 umetniških filmov. Ljudska univerza skrbi tudi za filmsko vzgojo ljudi; saj je imela 9 predavanj oziroma razgovorov o predvajanih filmih, kar je nedvomno pripomoglo k razumevanju filmske umetnosti.

Težave ljudske univerze so v tem, ker nima stalnih uslužbencev in sodelavcev. V lanskem letu in začetku letošnjega leta se je ljudska univerza borila s finančnimi težavami, saj ni dosegla niti 50 odstotkov predvidenega finančnega načrta. Potrebno je, da družbeno-politične organizacije in ostali podpro dejavnost ljudske univerze, da bi lahko razvila večjo dejavnost.

JANEZ DRAGOS

Zavzetost na Lokvici

Na Lokvici že več let ni bilo mladinskega aktiva, čeprav je na Dolnji in Gornji Lokvici ter v Trnovcu precej mladine. Človek bi mislil, da nimajo smisla za skupno delo. Zaradi tega nas je toliko bolj presenetilo povabilo na ustanovni sestanek.

Prvo nedeljo v juniju se je v vaški hiši na Lokvici zbralo nekaj nad 20 mladincev in mladink. V začetku je Anton Ambrožič povedal, da želijo osnovati mladinski aktiv. Zelijo si skupnega dela, razgovorov, predavanj, razvedrila in zabave.

Nato so z zanimanjem poslušali besede o zgodovini Skoja in ostalega mladinskega gibanja, o mladinskih delovnih brigadah, o pomenu in današnjih nalogah mladinske organizacije.

Da bo soba, kjer imajo shajališče, pravzaprav vse krajevne organizacije, lepša, so sklenili, da jo bodo skupno z ostalimi prebelili in popravili tla. Za razvedrilo in zabavo bi potrebovali radio in gramofon. Pripravljani so, da bi si s

(blagajnik), Stanka Jenič in Ivan Sukič.

Zavzetost za mladinsko dejavnost na Lokvici je, potrebna pa bo pomoč občinskega komiteja LMS, da bo mladi aktiv prebrodil začetne težave. Predsednik občinskega komiteja Ivan Jerina jim je pomoč obljubil.

METLIŠKI TEDNIK

Obisk v domu počitka

Društvo upokojencev iz Novega mesta je obiskalo 27. maja Dom počitka v Metliki. Oskrbovancem so zapeli nekaj pesmi in jih razveselili. Obenem je Dom počitka obiskal tudi podpredsednik ObLO mr. Gojko Jug in se pevčevemu društvu za obisk zahvalil. — Pevci so si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta.

prostovoljnim delom prislužili denar za nabavo.

Ob zaključku ustanovnega sestanka so bili izvoljeni v vodstvo aktiva naslednji: Anton Ambrožič (predsednik), Marija Dragovan (tajnica), Franc Štefanič

Posvetovanje o štipendiranju

Prejšnji teden je bilo posvetovanje o štipendiranju. Razen nekaterih prosvetnih delavcev so se ga udeležili tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij. — V politiki štipendiranja se je v lanskem in letošnjem letu marsikaj spremenilo. Medtem ko so nekatere gospodarske organizacije (Kmetijska zadruga, Beti) začele s štipendiranjem že pred leti, je lani prevzel štipendiranje tudi zdravstveni dom. Manjše gospodarske organizacije, ki nimajo strokov-

njakov in se stalno borijo s težavami, ne štipendirajo nobenega. To je seveda nepravilno.

Izbora štipendistov bomo v bodoče morali posvečati več pozornosti. Dogajajo se primeri, da štipendist po zelo kratki dobi v podjetju odide drugam. Zato bodo v Beti pošiljali v šolo za pridobivanje ustreznih kvalifikacij najboljše delavce, ki bodo

imeli pravičen odnos do podjetja.

Pri usmerjanju mladine v poklice bodo morale imeti družbeno-politične organizacije večjo vlogo. Zlasti občinski komiteji mladine bo moral o tem vprašanju več razpravljati. Posebno pomembna je izbira kandidatov za učiteljske in ostale pedagoške poklice, ker ni vseeno, kdo bo vzgajal mladino.

Opozorilo voznikom motornih vozil

Gorjanska cesta na metliškem sektorju je v rekonstrukciji. Zato je promet po njej prepovedan. Cestno podjetje, ki izvaja dela, je že obvestilo, da promet po njej ni dovoljen, ampak preusmerjen. Tako je promet iz Metlike proti Novemu mestu usmerjen čez Slamno vas in Bušinj vas ter Suhor. Iz Novega mesta pa je promet usmerjen od Jugorja do križišča Štiri roke ne dalje. Obe cesti sta enosmerni.

In prikolico kljub opozorilu vaščanov vozi po tej zaprti cesti in se na mehikem in razmočenem terenu pri Bočki prevrnil. Škoda je okoli 30.000 din. Voznik in sopotnik sta laže poškodovana. Če bi voznik upošteval cestne znake, ne bi prišlo do nesreče.

Na postaji Ljudske milice so nam povedali, da se prav metliški vozniki ne držijo predpisov, ker mislijo, da cesto poznajo. Tudi hitrost je mnogo večja, kot je dovoljeno. Čeprav je v Novoteku tečaj za amatere, nekateri Metličani, ki imajo avtomobile, uče voziti druge, dasi za to nimajo dovoljenja. "Tudi proti takim bo treba ostro ukrepati," so dejali na postaji LM.

Ni vse tako črno!

Slišati je bilo, da bodo pri hotelu na Dragah prenehali z delom in da bo metliška pekarna še lep čas čakala, preden se bodo ponovno začela dela pri njej. Zato smo se obrnili na gradbenega tehnika pri ObLO Metlika tov. Zupaniča, naj nam da nekaj pojasnil.

Glede nadaljnjih del pri hotelu, je dejal, da bodo dokončali temelje in kletne zidove, kot je bilo pr-

votno v načrtu. Z deli ne bodo prenehali, če se bo le našel denar za to. Pri novi pekarni bodo letos urejevali stanovanjske prostore. Prav tako je odobreno okrog dva in pol milijona dinarjev za ureditev stanovanjskih prostorov v novi občinski hiši na trgu. Sredstva so namenjena iz stanovanjskega sklada pri ObLO.

Torej ni vse tako črno, kot se govori.

Obisk na Jugorju

Na Jugorju smo obiskali učiteljico Vladko Jerinovo, da bi nam povedala, kakšno je življenje v tem kraju. Tovarišica Jerina se je rade volje odzvala in povedala, da je pri njih podružnična šola, ki jo obiskuje 27 učencev od 1. do 4. razreda. Učenci višjih razredov hodijo v šolo na Suhor, nekateri celo v Met-

liki; vozijo se z avtobusom. Kako poteka delo v šoli? — Na šoli sem sama. Ker sem šele lani nastopila službo, za priprave na pouk porabim precej časa. Skušam doseči, da bi učenci čimveč pridobili.

Pri vodenju šole mi pomaga šolski odbor, ki se ne zanima samo za materialne probleme šole, ampak tudi za vzgojne probleme. V letošnjem šolskem letu smo imeli že tri roditeljske sestanke, ki so bili dobro obiskani, kar kaže, da se starši za šolo zanimajo. Na enem smo se pogovarjali tudi o vzgoji doma, da se ne bi vzgojni interesi šole in doma krizali.

Med šolskim letom smo pripravili več proslav s kulturnim programom, na katere so bili povabljeni tudi starši. Z nastopi so bili zadovoljni. Uspele so bile prireditve zlasti za občinski praznik, 8. februar in dan žena.

Kakšne probleme imate? — Za šolo je zelo pereč problem igrišče. Otroci se nimajo kje igrati. Obljubili so nam, da bodo igrišče pomagali urediti, vendar do

sedaj ni še nič. Igrišče bi bilo tam, kjer je še pred leti bila luža, a je sedaj zasa. Tu bi bilo treba prostor zravhati in ograditi.

In potujoči kino? — Ljudje so sami predlagali, naj bi nas obiskoval potujoči kino. Pozimi je prihajal vsakih štirinajst dni, pozneje bolj poredko, medtem ko nas sedaj sploh ne obiskuje. Ljudje si želijo filmskih predstav, saj drugega posebnega razvedrila nimajo.

Kako se počutiti prvo leto učiteljevanja?

— Kar dobro je, toda sama sem na šoli in mi je po sošolkih, na katere sem bila navajena, malo dolgčas. Tovarišič Vladko smo se zahvalili za razgovor in ji želeli veliko uspehov pri šolskem delu, njenim učencem pa dober uspeh v šoli.

J. D.

V soboto bo seja ljudskega odbora

Predsednik občinskega ljudskega odbora je za v soboto, 16. junija, ob 8. uri sklical sejo obeh zborov občinskega ljudskega odbora Metlika, ki bo v klubu družbenih organizacij v Gradu.

Na ločenih sejah bosta zbora obravnavala izvrševanje plana za I. tromesečje 1962 in izvajanje proračuna za prvih pet mesecev. Ravno tako bosta razpravljala o pripojitvi Siviljskega podjetja k Zavodu za zaposlovanje invalidov in za dela manj zmognih oseb. Poleg tega bodo razpravljali o sprejetju več odlokov.

Priznanje posebne delovne dobe

Organizacija Zveze borcev ima veliko dela prav s priznavanjem posebne delovne dobe, to je sodelovanje v narodnoosvobodilnem gibanju. Doslej je celotno gradivo zbirala in reševala le občinska komisija, medtem ko so se po občinski konferenci v letošnjem letu v vseh krajevnih organizacijah Zveze borcev osnovala posebne komisije, ki dajejo predloge za priznavanje posebne delovne dobe.

Na občinskem odboru Zveze borcev so nam povedali, da so nekatere komisije zelo dobro zastavile svoje delo in ocenjujejo objektivno. Najboljše komisije so v Metliki, Rosalnicah in na Hrastu. Opaža

se, da sedaj ni več takih, ki bi neupravičeno zahtevali, da se jim sodelovanje v NOB prizna za delovno dobo; zato je prenos pravice za predloge na krajevne organizacije dokaz družbenega samoupravljanja tudi v političnih organizacijah.

Komisija za priznavanje delovne dobe pri občinskem odboru ZB se je prejšnji teden sestala in obravnavala predloge KO; večino predlogov KO je upoštevala. Tako je 36 predlogov sprejela, 5 predlogov pa so morali zaradi neobjektivnih izjav zavrniti.

S prenosom pravic na krajevne organizacije je komisiji delo olajšano.

Kdo izmed Metličanov ne pozna tegale koticke?

Starši, dobro premislite!

Kam z otrokom, ki je v osemletki zaostajal?

352 otrok v novomeški in trebanjski komuni bo letos končalo obvezno šolanje v 5., 6. ali 7. razredu osemletke, ker so enkrat, ali večkrat zaostali. Za vse nadaljevalne šole in za uk nalaganje v obrti (poklicno izobraževanje) pa je predpisana popolna osemletka. To pomeni, da je omenjenim otrokom onemogočeno nadaljnje šolanje in uk in da se lahko zaposlijo samo ne- neposredno v industrijski ali kmetijski proizvodnji. Starše pa moramo opozoriti na to, da imata tudi ti dve možnosti tolikšno izbiro otrok, ki so dovršili 8. razred osemletke, da imajo učence, ki nimajo vseh osem razredov, zelo malo možnosti najti ustrezno zaposlitev.

Zakon o obveznem šolanju dopušča, da lahko otrok obiskuje osemletko do 17. leta starosti. Od staršev je odvisno, ali bo otrok, čeprav je pri pouku zaostajal, ko izpolni 15 let in dovrši šolsko obveznost, šolo zapustil ali bo šolo nadaljeval. Vse očete in matere opozarjamo na velik pomen njihove odločitve v takšnih primerih, saj je od tega odvisna otrokova bodočnost. Starši, premislite, kaj bo z vašim otrokom, pomislite na to, da prevzamete nase veliko odgovornost za njegovo srečo in bodočnost, in se po tehničnem premisleku

odločite, da bo šole v osemletki nadaljeval! Samo na ta način bo lahko pozneje

našel kruh in boljše zaposlitev!

J.

Mladina se odloča za poklic

V maju letos je Zavod za zaposlovanje delavcev v Novem mestu razposlal vsem otrokom, ki končujejo obvezno šolanje, anketo z vprašanji, v kakšnem poklicu se šole zaposliti. O tej pomembni odločitvi je šolska mladina letos resno razmišljala, največ po zaslugi zavoda in s njegovo strokovno pomočjo. Iz odgovorov, ki jih je Zavod za zaposlovanje že zbral, je razvidno, da se je pretežno del otrok, ki bodo letos končali obvezno šolanje, odločil za nadaljnji študij, skoraj prav toliko za poklicno šolanje (uk), zelo majhen del pa za takojšnjo zaposlitev v proizvodnji. Izmed 930 otrok, ki bodo v letošnjem letu končali osemletko v trebanjski in novomeški komuni, se je samo šestorica odločila, da

bo ostala doma na kmetiji. Velikemu številu otrok, ki so se odločili nadaljevati študij, bomo le stežka ustregli, ker so zmogljivosti naših srednjih in strokovnih šol zelo majhne.

Pomemben jubilej TVD »Partizan« v Mirni peči

TVD »Partizan« iz Mirne peči slavi letos desetletnico obstoja. V okviru proslave je društvo 2. junija organiziralo telovadno akademijo, ki sta se je poleg številnih gledalcev udeležila tudi zastopnika občinske zveze TVD Partizan Novo mesto tov. Virant in Serini. Nastopajoči so gledalce zelo zadovoljili, posebno Milenca Srovin, ki

je navdušila s partersko vajo, in njen brat Jože, ki se je odlikoval na orodju. Za njima pa niso dosti zaostajali ostali izvajalci zahtevnih vaj. Nastopajoči so dokazali, da so se kljub razmeroma slabim pogojem veliko naučili. Za trud jim izkretno pohvalo in želimo, da tako nadaljujejo z delom. Vsi so še mladi, zato lahko od njih pričakujemo še večjih uspehov.

Prijetno presenečenje za Mirnopenčane sta tudi zmagi v prijateljskih tekmah: Mirnopenčani so v odbojki premagali ekipo iz Frečne s 3:1, v malem nogometu pa ekipo iz Birčne vasi s 3:0.

TREBANJSKE NOVICE

Opaziti je vsestransko zanimanje mladine za najširše sodelovanje. Vendar pa tega razpoložena mladina vedno ne znamo izkoristiti, ne postavljamo ji dovolj konkretnih nalog, da bi jo pritegnili k delu. Zato je precejšnji del mladine pod vplivom zaostalih težav, kar moramo seveda odpraviti. To pa je mogoče doseči samo, če bomo omogočili mladim ljudem

Na pomoč!

Ceravno nas še pozdravljajo mrzli vetrovi, upamo, da snega do prihodne zime ne bo več. Na Pehanijevem dvorišču pa še vedno čaka dobrih ljudi plug za odstranjevanje snega, da bi ga spravili na varno ter očevali najhujšega sovražnika — rje. Ali res še ne bomo osvojili načela: »Ker je družbeno, je tudi moje!«

Pred vstopom v življenje

Se nekaj dni in šolska vrata se bodo za dva meseca zaprla. Učenci osmih razredov skrbno premišlujejo, za kakšen poklic bi se odločili. Starši jim ne znajo svetovati. Da bo odločitev lažja, obiščite poklicno svetovalnico v Novem mestu, tam boste dobili vsa potrebna navodila!

Pri podjetjih pa nič?

O prvih prispevkih za Debeli rtič smo že poročali. Sredstva bo Obč. RK sprejemal do jeseni. Nekateri krajevni odbori RK so zbrali že kar lepe vsote: krajevni odbor RK Dobrič 14.161 din; krajevni odbor RK Senčur 5.006 din; krajevni odbor RK Mirna 14.900 din; lovska družina Trebnje 1.000 din. Tudi pionirji so posegli v svoje hranilnike, ker se zavedajo, da prispevajo za bolne tovariše. Na osnovni šoli Mirna so zbrali 5.000 din; osnovna šola Čatež je dala 1.000 din, osnovna šola Trebnje pa 10.000 din.

S slavlja na Mirni

Tudi letos so se prebivavci Mirne zbrali v precejšnjem številu, da bi skupno obudili spomine in se oddaljili tistim, ki so pred 20 leti s ponosom stopili v vrste NOV. 6. junija se je množica prebivavcev zbrala v spredov ter se nemo pomikala proti spomeniku, kjer je bila žalna svečanost. Spomine na takratne dni je v svojem govoru obudil tov. Bulc. Člani KO ŽB in ostali vaščani so res lepo okrasili prostor pri spomeniku ter se s tem spomnili tovarišev, ki so dali življenje za svobodo.

široko sodelovanje v gospodarskem in družbenem življenju. S tem bo rasla tudi odgovornost mladine za družbeni razvoj vasi.

Lahko rečem, da je naša mladina preveč prepuščena sama sebi. Njena idejna in politična rast se oblikuje spontano. Politične organizacije ZK in SZDL le malokdaj obravnavajo delo mladine. Nasprotno, prav radi jo kritizirajo, češ kakšna je, da ni delavna (predvsem na področju družbeno-političnega dela), da njen odnos do družbe ni pravi itd. Ali je za te nezdrave pojave res kriva mladina sama? Ne! Vzroke moramo iskati drugje, predvsem v družbeno-političnih organizacijah, ki so v prvi vrsti odgovorne za rast družbene zavesti in idejno-političnih nazorov.

Ker je struktura občine agrarno-industrijskega značaja, morajo naše organizacije LM prilagoditi svoje delovne programe tistim oblikam, za katere so objektivni pogoji. Oblike, katerih bi se morali začetki posluževati aktivni LM v naši občini, so predvsem klubi mladih proizvajalcev in sekcije mladih zadružnikov.

Končno bi rad omenil še sekcije mladih zadružnikov. Sekcije mladih zadružnikov niso posebna organizacija, temveč le delovna oblika LMS na področju kmetijstva. Z njimi se mladini omogoča družbeno-ekonomsko izobraževanje in uporabljanje pridobitev sodobne kmetijske znanosti in tehnike. Pri kmečki mladini je treba zbuditi zanimanje za moderno kmetijsko proizvodnjo in ji nakazovati perspektive socialističnega razvoja vasi. Seznanjati jo je treba z nalogami zadruge in usposabljati mlade proizvajalce za aktivno delo v zadrugi in za izvajanje programa zadruge. Sekcije preraščajo vse bolj v nosilce sodobne proizvodnje in družbenih odnosov na vasi.

Problemov je veliko. Pričakujemo, da bo občinski odbor SZDL o njih izdal svojo besedo in nazival pot za njihovo reševanje.

Tone Gole

Zakaj ni odziva?

Nova vodstva delavskega samoupravljanja je treba seznaniti z njihovimi nalogami in dolžnostmi, zato je Zavod za proučevanje kadrov in produktivnost dela pripravil seminarje za člane novih DS. Takšne seminarje je doslej na pobudo kolektivov priredil v Iskrinem obratu Upori v Sentjerneju, v Opremalesu,

v Industriji perila, pri Krojaču, Kramenu v Novem mestu. Na njih se člani DS in upravnih odborov seznanjajo z vlogo in pomenom delavskega samoupravljanja, z vodenjem in pripravljanjem sestankov, s tem, kakšna naj bo dokumentacija v podjetju, z delitvijo čistih in osebnih dohodkov, s planom proizvodnje in še z nekaterimi drugimi vprašanji. Predavanja v naštetih kolektivih so dobro uspela, zanimivo in hkrati čudno pa je to, da se je na raspis za seminarje, ki je bil poslan v 15 podjetij odzvalo le 5 kolektivov. Zakaj ni odgovora od drugod?

»Šola za življenje«

»Šola za življenje« s pomočjo predavanj, na sodoben način seznanja mladino s problemi zakona in jo pripravlja na veliko in resno odločitev. Povsem razumljivo je, da je bilo med mladimi ljudmi v Novem mestu takoj ko je Zavod za izobraževanje in produktivnost dela prišel pripravljati »Šola za življenje«, veliko zanimanja za njo. Ker je bilo dovolj pri-

javljenecv, je bilo treba pripraviti več oddelkov: enega v bolnišnici, enega na gimnaziju in učiteljskišču, dva na kmetijski srednji šoli na Grmu in enega za mladino oddelka za notranje zadeve ter Industrije obutve. 184 mladim slušateljem na vseh naštetih oddelkih so predavali profesorji, zdravniki in socialni delavci.

Košarkarji novomeškega Partizana

podčnih učencih. Želi pa tudi, da se ne bi več ponavljali neljubi izpadi nekaterih staršev, ki so iskali posrednike pri najrazličnejših področjih in organizacijah, gozilih in kazali osebno uležalnost. Srečanja staršev na roditeljskih sestankih otrok posameznega oddelka pa so pokazala, da so bili razni očitki na račun drugih otrok zelo ostri le takrat, ko prizadeti starši niso bili prisotni.

Poudariti moramo, da je v današnji družbeni ureditvi vsaka šola zase samostojen zavod, ki je urejen po načelih družbenega upravljanja. Organi, ki ta zavod upravlja, pa so šolski odbor, učiteljski kolektiv in upravitelj šole. Starši in družbene organizacije pa so dolžni ustanovi pomagati s konkretnimi predlogi za uresničitev ciljev, ki so v splošno družbenem interesu. Splošno družbeni interes pa je v tem primeru, da se vsem učencem osnovne šole omogočijo enaki delovni pogoji. Zato so bili že na spomladanskih zborih občanov iz vrst staršev dani predlogi za uvedbo tedenskih izmen v šolskem letu 1962-63. Zagovorniki tega predloga so prav gotovo vsi starši, katerih otroci so letos in leta obisku-

jejo samo popoldanski pouk. Isto težnjo zasledimo tudi v zapisnikih roditeljskih sestankov letošnjih popoldanskih oddelkov. Starši utemeljujejo zahtevo predvsem z večjo zbranosťou pri šolskem delu v dopoldanskem času in s pomanjkljivimi delovnimi pogoji za popoldansko delo, kamor v prvi vrsti spada nezadostna razsvetljava (saj ima 12 učilnic samo po 1 žarnico, ostale pa po 2). Za odpravo tega slednjega je šola preskrbela celotno dokumentacijo z načrti, ni pa še dobila obvestila o dodelitvi potrebnih sredstev za adaptacijo električne in vodovodne napeljave ter splošno čiščenje šolskih prostorov. Z ugodno rešitvijo tega bi po našem mnenju ena glavnih ovir, ki je v preteklosti neugodno vplivala na popoldansko delo.

Zagovorniki tedenskih izmen dajejo za zgled enako razdelitev v izmenah v Ljubljani, Kranju in drugih večjih krajih. Zdi pa se nam nepravilno vzporedjanje Novegata mesta z Ljubljano, ker šolski okoliš ljubljanskih osemletk zajema le določeno število ulic, ki zajemajo okoliš šole. Pri nas pa je velika ovira za splošno uvedbo tedenskih izmen ravno odda-

ljenost nekaterih učencev in njihova razdrobljenost po oddelkih, glede na učenje dveh tujih jezikov, zato je učiteljski zbor že razpravljal o tem, naj bi se v bodoče učenci osnovne šole učili samo angleški jezik, kar bi močno olajšalo njihovo razporedjanje in hkrati vplivalo na enotnejše učno-vzgojno delo. (Na splošno pa bi bilo treba razmisliti, ali ne bi bilo bolje uvedbi tuji jezik šele v 6. razr., da bi olajšali prešolanje učencev 5. razr. iz podružničnih šol na popolne osemletke. To pa seveda ni v naši moči.)

V območju našega šolskega okoliša so številni tudi primeri, da sta oče in mati oba zaposlena, s tem da njihov otrok poseđa dopoldanski pouk, odpade potreba po domačem varstvu otrok v času odsotnosti staršev oziroma nastaja vprašanje, ali bi bili obe predšolski ustanovi v Novem mestu v takem obsegu, kot delujeta sedaj, sposobni odpreti šolski oddelki za tiste otroke, katerih starši bi to želeli.

Če sedaj upoštevamo vse okoliščine, moramo uvideti, da bo v sedanjem položaju potrebno poiskati neko srednjo pot, ki naj bi prinesla

najbolj upravičeno razporeditev učencev na dopoldanske in popoldanske oddelke. Predloge, ki bi jih zbori občanjnov ali množične organizacije poslale pisмено na šolski odbor osnovne šole Katje Rupena, bo letos temeljito proučil, nato pa v sodelovanju z vsemi organi družbenega upravljanja na šoli izrekel dokončno odločitev.

Vsakomur je jasno, da samo dopoldanskega pouka ne moremo imeti, saj si tega ne morejo omisliti niti najbolj razvite države. Zato se ob ključku ponovno obračamo na vse starše, naj razmislijo, kako bi s sodelovanjem na zborih občanov in na sestankih množičnih organizacij pripomogli k sestavi konkretnih predlogov, in se istočasno izjasnijo, ali imamo pravico s morebitno uvedbo splošnega izmeničnega pouka pošiljati 78 učencev, ki so 3 do 4 km oddaljeni od šole, in 138 učencev, ki so oddaljeni nad 4 km, vsak drugi tešji bi to želeli.

Majda Jereb, pom. upraviteljice

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

KAKO LETOS GOSPODARIMO BREŠTANICA

PRED PRAZNIKOM

Plan za I. tromesečje je v glavnem uresničen. Če primerjamo izvršitev plana proizvodnje za isto obdobje v lanskem letu, ugotovimo, da je bruto proizvod letos večji. V posameznih gospodarskih panogah je bilo različno gibanje proizvodnje, odvisno pač od značaja panoge. V kmetijstvu se bodo dejanski uspehi pokazali šele v drugi polovici leta. Tudi gradbeništvo in turizem zaradi neugodnih vremenskih razmer nekoliko zaostajata. Prav tako je v trgovini v prvih mesecih v letu največkrat manjši promet. Če upoštevamo navedena dejstva, smo s rezultati, doseženimi v proizvodnji v prvih mesecih, lahko zadovoljni.

Bravcem posredujemo podatke o doseženih uspehih, ki jih izkazujejo po panogah:

V industriji je plan proizvodnje na osnovi družbenega bruto proizvoda dosežen s 24,5 odst. Narodni dohodek je bil dosežen z 22,1 odst., čisti dohodek pa z 21,3 odst. Če razčlenimo podatke o doseženem planu, vidimo, da je Termoelektrarna v Breštanci dosegla proizvodnjo električne energije 33,6 odst., rudnik na Senovem je dosegel 25,7 odst. planirane proizvodnje, rudnik kremenčevega peska v Ravnem pa

20 odst. V tovarni celuloze in papirja je kolektiv dosegel letni plan s 23,4 odst. Da tu proizvodnja ni še večja, so objektivni vzroki: Trg za leva nekatere druge proizvode in tako kvaliteto, ki je glede na obstoječe težkote ni mogoče izdelati. Zlasti ne gre za promet lesovina in loms papir. Težave so bile tudi pri nabavi rezervnih delov za papirni stroj, ker manjka deviz. Vendar je pričakovati, da bo kljub težkotam letni plan dosežen. Omeniti moramo, da se je izvoz v primerjavi z istim razdobjem lani povečal za 20 odst.

Industrija perila v Novem mestu, obrat Kostanjevica, je dosegel plan proizvodnje samo s 17,8 odst. To podjetje je trenutno v težavah, kar je negativno vplivalo na izvršitev plana. Vse pa kaže, da bo v kratkem prebrodilo težave in pričelo normalno obratovati. Tovarna čokolade in peciva je dosegla plan proizvodnje s 24,5 %.

Kmetijstvo je usmerilo svojo dejavnost predvsem v povečanje kmetijskih površin družbenega sektorja, v pospešeni razvoj družbenih odnosov in hitrejši razvoj socializacije vasi. Do konca marca je bilo vključenih v kooperacijsko proizvodnjo 60 odst. planiranih površin.

Gozdarska dejavnost se je v prvem četrtletju usmerila na strogo izvajanje zakona o gozdovih, predpisov o žagah venecijankah in ojačanje kontrole nad gospodarjenjem v gozdovih. Od skupnih 8 venecijank, ki so obratovale v videmsko-krški občini, so bile 4 ukinjene. Posebna skrb je bila posvečena gozdnim drevesnicam. Tako je bila v Stari vasi pri Vidmu osnovana gozdna drevesnica na površini treh hektarov. Vsajenih je bilo nekaj tisoč sadik iglavcev, posejanih pa je bilo tudi 80 kilogramov borovih in smrekovih semen. Pogojevanje je bilo v glavnem opravljeno na sečiščih.

Gradbeništvo je doseglo v primeri z letnim planom 13,5 odst. gradbenih storitev. Tako je podjetje »Sa-

va« iz Vidma-Krškega doseglo 12 odst. planiranih uslug, »Pionir« iz Novega mesta pa 16 odst. Obe podjetji sta bili prizadeti zaradi dolge zime in deževja.

Promet predstavlja podjetje »Transport« iz Vidma-Krškega, ki je doseglo 25,7 odst. letnega plana. V trgovini je bil promet v prvih treh mesecih dosegel 22,4 odst. letnega plana, v gostinstvu pa 21 odst.

Obrtne gospodarske organizacije so dosegle v prvem tromesečju 22 odst. predvidene letne proizvodnje. Nekatera podjetja zaradi neugodnega vremena niso dosegla predvidenega plana.

Proizvodnja, dosežena v prvem tromesečju, je vsekakor ugodna in spodbudna.

Ljudje radi obiskujejo predavanja

Občinska delavska univerza Videm-Krško je v pretekli sezoni pripravila za vse občane vrsto vzgojnih in zdravstvenih predavanj. Predavanja, ki so bila v Kostanjevici, so imela nadpovprečno število obiskovalcev. To je najboljši dokaz, da bo treba tudi v prihodnje sestaviti tak delovni program delavske univerze in razpored predavanj, ki bi najbolj ustrezal času in kraju, kakor tudi zanimanju poslušalcev. Ne bi bilo odveč, če bi za Kostanjevico in okolišne prebivalce kdaj pa kdaj pripravili tudi kakšno predavanje o umetnosti, morda v zvezi z mednarodnim simpozijem kiparjev, ki bo letos spet v slikoviti Kostanjevici. S tem bi opravili dvoje: najprej bi preproste-

mu človeku približali sodobno umetnost, na drugi strani pa bi prebivalci vsaj delno vedeli, kaj bo nastalo pod dletom tega ali onega udeleženca simpozija.

Važna seja ljudskega odbora

12. junija je bila seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so obravnavali več pomembnih vprašanj. Na skupni seji je bilo prebrano poročilo komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov, o realizaciji proizvodnje v I. tromesečju in o doseženih dohodkih in izdatkih proračuna občine v prvih štirih mesecih. Nadalje so razpravljali o ureditvi kostanjeviškega gradu in o potrditvi pravil sklada za socialno varstvo. Na ločenih sejah je bila zlasti pestra razprava o spremembi odloka o uvedbi dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev in uslužbencev in o spremembi odloka o občinskem prometnem davku od prometa na drobno. Sprejet je bil tudi odlok o ustanovitvi sklada za obnovo podeželja.

Prvi prispevki za otroško zdravilišče

Zbiranje prostovoljnih prispevkov za dograditev otroškega zdravilišča na Debelom rtiču je v videmsko-krški občini v teku. V akciji sodelujejo člani Rdečega križa, krajevna organizacija SZDL in Društvo prijateljev mladine. Z zbiranjem prispevkov so pričeli v tednu Rdečega križa in bo trajalo vse do konca avgusta. Do sedaj je kolektiv breštaniške elektrarne daroval 60 tisoč dinarjev, osnovna organizacija Rdečega križa v Breštanci 30 tisoč dinarjev, krajevna organizacija SZDL v Breštanci 5 tisoč dinarjev, otroci senuške šole 1695 dinarjev, krajevna organizacija SZDL Dolenji Leskovec 2500 dinarjev, krajevna organizacija SZDL na Raki pa 12.850 dinarjev. Zbiranje sredstev se nadaljuje.

Gasilski center v Kostanjevici

Spričo reorganizacije gasilske službe v občini Videm-Krško je bil ustanovljen gasilski center v Kostanjevici. Center zajema gasilska društva v Kostanjevici, Prekopi, Malem Mrševem in Podbočju. Vse gasilske enote imajo le najnujnejšo opremo in orodje, zato bi morali nabaviti še gasilski avtomobil. Dejavnost društev bo taka, kakršna v sedanjem obdobju pričakujemo, le če bodo imele sodobno opremo.

UKREPI ZA ZNIŽANJE CEN

Kljub temu da je promet v trgovinah nekoliko močnejši v drugi polovici leta, so trgovska podjetja v občini že dosegla kar 22,4 odst. letnega plana. Trgovsko podjetje »Resa« je doseglo 22,1 odst. prometa, »Promet« 29,8 odst., »Otok« v Kostanjevici 18,3 odst. in »Preskrba« s Senovega 21,7 odst. Vendar je opaziti, da so v tej panogi osebni dohodki močnejše porasli kakor promet, saj so bili doseženi s 24 odst.

Cene so v odkupu in prodaji na drobno, v živilski in industrijski proizvodnji močno porastle. Zvi-

šanje cen pa je bilo največkrat neupravičeno. Preveč je prevladala želja nekaterih gospodarskih organizacij po čim večjem dobičku, predvsem pri nekaterih proizvodnih monopolnega značaja.

Ne moremo trditi, da so se cene že ustabile. Da bi preprečili naraščanje cen in utrdili tržišče, bo povečana kontrola nad cenami v proizvodnji in trgovini. Le tako bo zajamčeno solidno in pošteno poslovanje, s tem pa se bo tudi odnos do potrošnika znatno izboljšal.

Z A B E L E Ž E N O

Pred dnevi je v poslovalnici trgovskega podjetja »Resa« v Vidmu-Krškem neka stranka kupovala obleko za doraslega mladeniča. Poslovodja je na listku hitro popravil prodajno ceno in zapisal novo, ki je bila za 770 dinarjev večja od one pred dvema dneva.

Poštenost na tehtnici

Cemu tako hitra sprememba? Poslovodja je zatrjeval: »Ker sem pred tem prodal plašč balonar in moško srajco ceneje, sem s tem denarjem želel nadomestiti razliko.« V stiski je po navadi vsak zagovor dober, ne moremo pa trditi, da je taka utemeljitev poslovodje dovolj prepričljiva. Kaj ni to dokaz nepoštenja? — Tržni inšpektor ObLO Videm-Krško je že lani ugotovil veliko goljufijo v omenjeni poslovalnici, katere poslovodja si je na lahek, toda povsem neupravičen način prigrabil sto in več tisočakov. Poslovodja je po zakonu dolžan manjredno blago komisijsko oceniti, napraviti zapisnik o znižanju cene blaga ter ga predložiti upravi podjetja. Samo to je pošteno pot, vse drugo je goljufija. Poslovodja trgovskega podjetja »Resa« pa ni postopala pošteno, ker je želel zaslužiti na račun potrošnika. Bo uprava trgovskega podjetja »Resa« iz Vidma-Krškega tudi v tem primeru ostala ravnodušna? Ni lepo, če pride podjetje zaradi nepoštenih posameznikov ob dober glas.

Še ena trgovina v Krškem

Kolektiv trgovskega podjetja »Promet« iz Krškega je že lani želel odpreti trgovino za prodajo otroške konfekcije. Te želje pa mu ni bilo mogoče uresničiti zaradi pomanjkanja primernega lokala. Zato je trgovsko podjetje te dni pričelo s preobnovo sedanjega

Vsak dan sveže ribe

O likvidaciji gostilne »Pod lipov« v Breštanci smo v našem listu že poročali. Nedavno pa je bila gostilna na novo odprta in jo vodi Riko Kužnik. S pomočjo posojila, ki ga je dodelil občinski ljudski odbor, so lokale preuredili in na novo opremili. Stavba in notranji prostori so bili prej močno zanemarjeni. Omeniti moramo, da so lepo uredili tudi vrt in prostor za balinanje. Posebnost je zlasti v tem, da je v tej gostilni mogoče vsak dan dobiti sveže ribe. Zaradi dobre postrežbe, primernih cen in dobrih pijač ter jedil, ljudje radi zahajajo v to gostilnico.

skladiščnega prostora, v katerem bo že v nekaj mesecih moderen trgovski lokal.

Pričetek gradnje zdravstvenega doma

Te dni so pričeli graditi nov zdravstveni dom v Krškem. Predračun stavbe znaša okoli 74 milijonov dinarjev. Del sredstev je že zagotovljen. Če bo vreme ugodno, bo zdravstveni dom še letos pod streho, dograjen pa bo do sredine prihodnjega leta. Izvajalec gradbenih del je gradbeno podjetje »Sava« iz Vidma-Krškega.

Tečaj za higienski minimum

Delavska univerza bo od 18. do 21. junija organizirala v Krškem tečaj za higienski minimum. Tečaj bo trajal 20 ur in je namenjen osebju, zaposlenemu v šolskih mlečnih kuhinjah in v tovarni čokolade. 23. junija pa bodo izpiti pred izpitno komisijo, ki jo bo imenoval Zavod za zdravstveno varstvo OLO Novo mesto.

